

40851

Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen

Jaarverslag 2021

Inhoudsopgave

	Pagina
Bestuursverslag	2
Jaarrekening	
Grondslagen	38
Model A: Balans per 31 december 2021	41
Model B: Staat van baten en lasten over 2021	42
Model C: Kasstroomoverzicht	43
Model VA: Vaste Activa	44
Model VV: Voorraden en vorderingen	46
Model EL: Effecten en Liquide middelen	47
Model EV: Eigen vermogen	48
Model VL: Voorzieningen en langlopende schulden	49
Model KS: Kortlopende schulden	50
Model G: Verantwoording subsidies	51
Model OB: Opgave overheidsbijdragen	52
Model AB: Opgave andere baten	53
Model LA: Opgave van de lasten	54
Model FB: Financiële baten en lasten	56
Model E: Overzicht verbonden partijen	57
Segmentatie	58
WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector	59
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	61
Gebeurtenissen na balansdatum	62
Overige gegevens	
Statutaire resultaatbepaling	64
Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	65
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant	66
Gegevens rechtspersoon	67

Bestuursverslag 2021

Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen

Wij stimuleren onze leerlingen in een positief klimaat hun mogelijkheden en talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. De Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen
  - De stichting en de scholen*
  - Missie en visie*
  - Organisatie*
  - Samenwerking en dialoog*
2. Verslag van de raad van toezicht
  - Onderwerpen die in 2021 aandacht vroegen*
  - Samenstelling van de raad van toezicht*
3. Verslag van de GMR
  - Onderwerpen die in 2021 in de GMR aan bod kwamen*
  - Samenstelling van de GMR*
4. Verslag van het bestuur
  - Domein onderwijs en kwaliteit*
  - Domein personeel en professionalisering*
  - Domein huisvesting en facilitaire zaken*
5. Financiële informatie
  - Gevoerd financieel beleid*
  - Balans*
  - Exploitatie*
  - Treasury- en financieringsbeleid*
  - Financiële kengetallen*
6. Continuïteitsparagraaf
  - Meerjarenbegroting*
  - Kengetallen*
  - Bestuursverklaring inzake interne beheersing*
  - Risicomanagement*
  - Reservepositie*

Voorwoord

In het jaar 2021 bestond onze stichting 25 jaar!

Dit heuglijke feit hebben we bescheiden gevierd met gebak en slingers voor al onze leerlingen en medewerkers. Een gepland uitbundiger jubileumfeest moest uitgesteld worden vanwege de coronamaatregelen. Het jubileumfeest zal in 2022 alsnog doorgang vinden, want we willen graag samen vieren dat we al 25 jaar leerlingen stimuleren om hun mogelijkheden en talenten te ontdekken en ontwikkelen.

Het jaar 2021 was een uitzonderlijk jaar, als gevolg van de wereldwijde coronapandemie. We begonnen het kalenderjaar met de landelijke maatregel dat de scholen gesloten waren voor fysiek onderwijs. We hebben in deze periode zo goed mogelijk voorzien in afstandsonderwijs en noodopvang voor leerlingen die dat nodig hadden. In de loop van februari en maart konden onze vier scholen weer de deuren openen. Het hele jaar hebben we te maken gehad met steeds weer veranderende richtlijnen omtrent sluiting en heropening van scholen, het gebruik van mondkapjes, het houden van 1,5 meter afstand, et cetera. Omdat onze scholen onder verschillende sectoren vallen, wisselden de maatregelen per school. We hebben door alle wijzigingen en aanpassingen buitengewoon veel tijd en energie moeten besteden aan organisatorische zaken.

Ontegengesteld is dit ten koste gegaan van andere activiteiten die we bij voorkeur hadden ontwikkeld. En – erger nog – onze leerlingen hebben te kampen gehad met de effecten van de coronapandemie op hun leven en op hun ontwikkeling.

In februari 2021 heeft het Ministerie van OCW bekend gemaakt dat er een *Nationaal Programma Onderwijs* zou komen, voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Er werd in totaal 5,6 miljard euro uitgetrokken voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023. Dit NPO heeft ook voor de SCSOG de nodige impact gehad in 2021. We hebben gewerkt aan de zogenaamde ‘schoolscans’ en per school plannen ontwikkeld voor de besteding van de middelen. Voor onze populatie is met name ingezet op de versterking van de praktische vaardigheden en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Gelukkig hebben we gedurende het jaar steeds weer de draad kunnen oppakken om te werken aan kwaliteit en aan onze ambities vanuit ons strategisch beleid voor de jaren 2020-2023: *Leren zichtbaar maken*. We hebben een gezamenlijk traject doorlopen om kaders vast te stellen om de resultaten van onze leerlingen in kaart te brengen. We hebben het aanbod voor onze leerlingen verbreed en een aanpak gekozen om het pedagogisch-didactisch handelen op onze scholen te versterken. Ons expertisecentrum heeft een steviger positie gekregen binnen onze eigen stichting en we hebben ingezet op brede professionalisering van alle functiegroepen binnen de stichting. En natuurlijk speelden er ook in 2021 de nodige facilitaire kwesties ten aanzien van huisvesting, ICT, personeelsbeleid en financieel beheer. In dit jaarverslag komen al deze onderwerpen uitgebreid aan bod.

In dit jaarverslag verantwoorden we ons over de ontwikkelingen en de resultaten van de SCSOG over 2021. We kunnen net als in 2020 over het jaar 2021 een gezonde financiële situatie rapporteren. Dit biedt voldoende vertrouwen voor de komende jaren, waarin de SCSOG zich zal blijven inspannen om onze leerlingen hun mogelijkheden en talenten te laten ontdekken en verder te ontwikkelen.

Ik wens u veel leesplezier.

Annalie Osinga
Bestuurder

1. De SCSOG

De stichting en de scholen

De Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen (SCSOG) vormt het bestuur over vier scholen:

- De Fiduciaschool
School voor speciaal basisonderwijs (primair onderwijs)
- De Kimkiel
School voor speciaal basisonderwijs (primair onderwijs)
- De Wingerd
School voor (voorgezet) speciaal onderwijs aan zeer moeilijk lerenden (speciaal onderwijs)
- De Bolster
School voor praktijkonderwijs (voortgezet onderwijs)

De stichting heeft als doel het stichten, in stand houden en exploiteren van onderwijsinstellingen voor christelijk gespecialiseerd onderwijs in Groningen en het ondersteunen van het onderwijs in de regio op het terrein van leerlingenondersteuning. De scholen zijn gehuisvest in de stad Groningen. De scholen verzorgen onderwijs en bieden ondersteuning aan leerlingen van het speciaal basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs aan zeer moeilijk lerende kinderen en het praktijkonderwijs. Het expertiseteam van de SCSOG zet de specifieke expertise van onze medewerkers in door het verlenen van diensten en het geven van ondersteuning binnen onze eigen stichting en aan andere scholen en besturen in de regio.

In 2021 hadden de scholen van de SCSOG op de teldatum (1 oktober 2020) 796 leerlingen. Het aantal leerlingen steeg ten opzichte van 2020 (toen waren het op de teldatum 773 leerlingen). Het aantal medewerkers van de stichting is in 2021 gegroeid naar 198, in 2020 waren het er 175.

De scholen vallen onder drie verschillende onderwijswetten: de wet op het primair onderwijs (Fiduciaschool en De Kimkiel), de wet op de expertisecentra (De Wingerd) en de wet op het voortgezet onderwijs (De Bolster). De medewerkers werken in twee cao's: de cao voortgezet onderwijs (De Bolster) en de cao primair onderwijs (de overige drie scholen).

De scholen van de SCSOG hebben een groot voedingsgebied. De leerlingen zijn afkomstig uit de stad Groningen, de Ommelanden, de kop van Drenthe en het grensgebied van Friesland. De SCSOG participeert actief in drie samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs.

Missie en visie

De SCSOG heeft haar missie en visie geformuleerd in 2018. Deze gemeenschappelijke uitgangspunten zijn leidend voor de vijf onderdelen van de stichting.

Missie:

“Wij stimuleren onze leerlingen in een positief klimaat hun mogelijkheden en talenten te ontdekken en te ontwikkelen.”

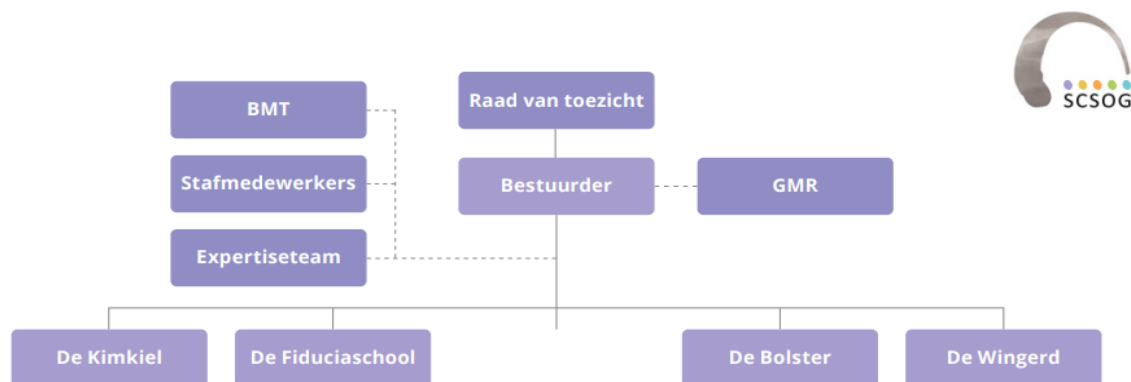
Visie:

“Wij willen onze leerlingen in staat stellen zelfredzaam te zijn en hun talenten te gebruiken. We ondersteunen kwetsbare kinderen en jongeren bij het verwerven van een plek in de maatschappij. We doen dit vanuit betrokkenheid en verbondenheid. We bieden onze leerlingen een veilig en positief klimaat. We leggen de lat met betrekking tot prestaties en competenties in relatie tot de mogelijkheden van iedere leerling zo hoog

mogelijk. Onze medewerkers spelen een centrale en leidende rol in de ontwikkeling van leerlingen. Daarom investeren wij in de deskundigheid en professionaliteit van al onze medewerkers. Om te zorgen dat leerlingen zo veel mogelijk kansen krijgen, werken we samen met ouders, andere scholen en besturen, bedrijven en (zorg-) instellingen. Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben zijn welkom bij ons. We willen voor leerlingen en voor leerkrachten een leer- en werkgemeenschap zijn op basis van open christelijke waarden. We willen een leercultuur bevorderen door een professionele dialoog tussen leerlingen, medewerkers en schoolleiding. Op directieniveau willen we door het stimuleren van de onderlinge samenwerking het collectief versterken en de kracht van de afzonderlijke scholen vergroten.”

Organisatie

Het organogram van de SCSOG zag er in 2021 als volgt uit:

Organogram Stichting voor Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen

De vier scholen van de SCSOG hebben elk een directeur. In het verslagjaar 2021 zijn geen wijzigingen geweest in de samenstelling van de schoolleiding. De directeuren zijn primair verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken betreffende hun eigen school. Zij leggen hierover verantwoording af aan de bestuurder van de SCSOG. De stichting wordt sinds 1 januari 2017 aangestuurd door een professioneel bestuurder. Tot januari 2017 werkte de SCSOG met een bestuur met onbezoldigde leden die zowel de bestuurlijke als de toezichhoudende rol hadden. De scheiding tussen bestuur en toezicht is per 2017 geformaliseerd door een bestuurder aan te stellen en een raad van toezicht in te richten. Het voormalige bestuur is per 1 januari 2017 omgevormd tot raad van toezicht. In 2019 is deze bestuursstructuur zorgvuldig geëvalueerd. Deze evaluatie heeft geresulteerd in het besluit dat de bestuursstructuur werd gecontinueerd. In hoofdstuk 2 van dit jaarverslag blijkt de raad van toezicht terug op het jaar 2021. Het bestuur en de raad van toezicht gaan uit van de 'Code Goed Onderwijsbestuur' van de VO-raad (de belangenorganisatie voor voortgezet onderwijs). De SCSOG voldoet echter ook aan de 'Code Goed bestuur' van de PO-raad (de belangenorganisatie voor primair onderwijs).

Sinds 2013 is het Bovenschools Management Team (BMT) operationeel. In het BMT vergaderen de directeuren met de bestuurder over gemeenschappelijke beleidszaken. In 2021 is 19 keer vergaderd door het BMT, in de samenstelling van directeuren en bestuurder.

Iedere school heeft haar eigen medezeggenschapsraad (MR). De MR van iedere school vergadert circa zes keer per jaar, meestal met de directie van de instelling. In 2013 is het GMR-platform van start gegaan, in dit GMR-platform zijn MR-leden van de vier scholen (per school een ouder en een medewerker) vertegenwoordigd. De bestuurder is rechtstreeks afgevaardigde naar de GMR, met als doel het voorgenomen beleid aan deze raad voor te leggen en te bespreken. In hoofdstuk 3 van dit jaarverslag blijkt de GMR terug op het jaar 2021.

Een groot deel van de ondersteunende personele en financiële diensten zijn uitbesteed aan het

administratiekantoor Preadyz (vanaf 2017). In de loop van de afgelopen jaren is daarnaast invulling gegeven aan de bovenschoolse uitvoering van ondersteunende processen door enkele staffunctionarissen aan te stellen of in te huren. Dit gebeurt grotendeels door inhuur en detachering, alleen de bestuurder (0,8 fte) en de management ondersteuner (0,7 fte) zijn in dienst van de SCSOG.

Sinds september 2017 werkt de stichting met een zelfstandige controller die voor een dag per week wordt ingehuurd. Per januari 2018 beschikte de SCSOG voor een dag per week over een HR-adviseur. Vanaf 2018 is daarnaast een functionaris gegevensbescherming ingehuurd voor een beperkt aantal uren. In 2020 is de ICT in eigen beheer genomen, hiervoor is bovenschoolse formatie voor ICT-beheer ingevuld. In 2021 is een project opgestart om de kwaliteit van de ICT-voorzieningen en het ICT-beheer te versterken binnen de stichting. Hiervoor is op tijdelijke basis een externe projectleider aangesteld. Ook het verzuimbeheer is extern belegd.

Gezien de omvang van de stichting zoeken we voortdurend naar een goede balans tussen kwaliteit en professionaliteit, flexibiliteit en kwetsbaarheid. We streven ernaar de bovenschoolse staf zo efficiënt mogelijk in te richten, maar toch voldoende expertise op de verschillende processen in huis te hebben.

Samenwerking en dialoog

De SCSOG is in het kader van passend onderwijs verbonden aan drie samenwerkingsverbanden: het samenwerkingsverband Primair Onderwijs Provincie Groningen PO 20.01, het samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Groningen Stad VO 20.01 en het samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Groningen Ommelanden VO 20.02. Bij het laatstgenoemde samenwerkingsverband is de SCSOG een 'opting in' partner. In 2021 is de bestuurder van de SCSOG lid geworden van het 'niet-uitvoerend-bestuur' van dit samenwerkingsverband en daarmee ook voorzitter van de subregio centraal. In het samenwerkingsverband VO 20.01 is de bestuurder van de SCSOG voorzitter van de ALV. In het samenwerkingsverband PO 20.01 is de bestuurder van de SCSOG lid van de ALV.

De drie samenwerkingsverbanden waarin we participeren zijn in 2019, 2020 en 2021 bezig geweest met het onderwerp 'governance'. Dit heeft geleid tot organisatiewijzigingen binnen de drie samenwerkingsverbanden om meer onafhankelijkheid van het bestuur en de interne toezichthouder binnen de samenwerkingsverbanden te bewerkstelligen. In 2021 heeft dit geleid tot een structuurwijziging in het samenwerkingsverband Primair Onderwijs PO 20.01. Dit samenwerkingsverband is omgezet naar een vereniging, met een directeur-bestuurder en een raad van toezicht. De aangesloten besturen, waaronder de SCSOG, zijn verenigt in de algemene ledenvergadering.

Een belangrijk project in de provincie Groningen is in 2021 opgestart, dit betreft 'de toekomst van het pro en vso'. Hierbij zijn de drie samenwerkingsverbanden passend onderwijs betrokken en alle besturen die pro en/of vso hebben in de stad of de ommelanden. Het doel van dit project is een gezamenlijke toekomstagenda te bepalen voor deze onderwijsvoorzieningen in de provincie Groningen. De bestuurder van de SCSOG neemt deel aan het bestuurlijk overleg in dit project.

Naast de samenwerking in bovenstaande verbanden neemt de SCSOG actief deel aan het Platform VO-MBO in de provincie Groningen. De bestuurder van de SCSOG zat in 2021 vanuit dit Platform in de agendacommissie, in de commissie "Herontwerp", de commissie "Entreeonderwijs" en de commissie "Speciale onderwijsvoorzieningen".

Het bestuur van de SCSOG is samen met twee andere besturen voor christelijk onderwijs in de stad Groningen gehuisvest in een kantoor aan de Eenrumermaar. In de afgelopen jaren zijn meerdere verkenningen geweest van eventuele intensievere samenwerking met deze twee collega-besturen. In 2020 is een dergelijke verkenning uitgevoerd met externe begeleiding. Begin 2021 is geconstateerd dat de samenwerking vooralsnog geen formeel vervolg zal krijgen. Wel wordt op inhoud samengewerkt, daar waar mogelijk en relevant.

Er zijn in 2021 geen klachten binnengekomen bij het bestuur. In 2021 is een keer een beroep gedaan op inzet van de externe vertrouwenspersoon. Deze casus betrof een verstoorde verhouding tussen ouders en school. Door bemiddeling van de vertrouwenspersoon is deze situatie verholpen.

2. Verslag van de raad van toezicht

In dit hoofdstuk blikt de raad van toezicht terug op het jaar 2021.

Een paar dagen voor de kerstvakantie 2020 werd in reactie op het oplopend aantal coronabesmettingen door de overheid een tweede 'lockdown' afgekondigd. Pas in maart 2021 werd deze maatregel opgeheven. Er bleven nog enkele beperkende maatregelen van kracht, zoals de verplichting om anderhalve meter maatregel afstand te houden. Voor de raad van toezicht is de impact van én de coronapandemie én de daarbij behorende maatregelen een voortdurende bron van zorg geweest.

De pandemie heeft een groot en langdurig beroep gedaan op alle medewerkers van de SCSOG. Wederom moesten creatieve oplossingen worden gezocht en werd een beroep gedaan op de flexibiliteit van de medewerkers. De raad spreekt zijn waardering uit voor de inzet van eenieder. We zagen dat, net als in 2020, de medewerkers er alles aan hebben gedaan om de leerlingen zo goed als mogelijk te begeleiden. Tegelijkertijd zijn we ons bewust van de kwetsbaarheid van de medewerkers. Op onze scholen wordt onderwijs gegeven aan leerlingen voor wie fysiek contact heel belangrijk is. Anderhalve meter afstand houden is dan vaak ook onmogelijk en onwenselijk. Wie dat wilde kon weliswaar gevaccineerd worden, maar we hebben allemaal gemerkt dat de kwetsbaarheden daarmee niet per definitie zijn verdwenen.

De raad van toezicht kent drie hoofdtaken, die onderling samenhangen. Hij houdt toezicht op het bestuur van de stichting, treedt op als werkgever voor de bestuurder en is voor de bestuurder beschikbaar als klankbord. De stichting houdt onderwijs in verschillende sectoren in stand. Bij het uitoefenen van zijn taak gaat de raad uit van de 'Code Goed Onderwijsbestuur' van de VO-raad (de belangenorganisatie voor voortgezet onderwijs). Er wordt niet afgeweken van deze code. De SCSOG voldoet echter ook aan de 'Code Goed bestuur' van de PO-raad (de belangenorganisatie voor primair onderwijs).

Voor de vervulling van zijn rollen kiest de raad van toezicht voor toezicht op basis van betrokkenheid bij de stichting en in het bijzonder bij onze leerlingen. Daartoe belegt de raad normaliter het merendeel van zijn vergaderingen op de scholen. Voorafgaand aan de vergadering vertelt de directeur van de school over de ontwikkelingen die op haar of zijn school spelen. Om het toezichthouden nog meer te voeden vanuit de praktijk, worden de scholen ten minste een keer per jaar bezocht. Een delegatie van de raad van toezicht legt dan klassenbezoeken af, voert gesprekken met leerlingen, medewerkers en ouders en loopt rond in de instelling. Aan het einde van zo'n bezoek worden de indrukken met de directie en de bestuurder gedeeld. Net als in 2020 waren schoolbezoeken in 2021 door de coronamaatregelen helaas niet mogelijk. Het door de raad gewenste warme contact met de scholen is noodgedwongen uitgesteld.

In 2021 heeft de raad vijf keer een reguliere vergadering gehad met de bestuurder en tweemaal buiten diens aanwezigheid. Daarnaast heeft de raad deelgenomen aan een bijeenkomst met de directeuren onder leiding van mevrouw Chaja Deen van het Nederlands Jeugdinstituut. Tevens heeft de raad van toezicht tweemaal de ontwikkelingen binnen de SCSOG besproken met de GMR.

Onderwerpen die in 2021 aandacht vroegen

Naast de effecten van de coronapandemie was er ook aandacht voor een aantal andere zaken. Daartoe behoorde een tweetal huisvestingskwesaties. In de eerste plaatst het feit dat er op De Kimkiel te weinig ruimte is voor het groeiend aantal leerlingen. De gemeente Groningen betwist of er sprake is van een ruimtegebrek. In de tweede plaats is gesproken over nieuwbouw voor De Fiduciaschool, wellicht in samenwerking met De Bladergroenschool.

De raad is verder geïnformeerd over de middelen in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs en de besteding daarvan. Daarnaast heeft de bestuurder goedkeuring van de raad gevraagd voor het zogenaamde bestedingsplan, een plan voor de besteding van een deel van de reserves. Het plan dat samen met de scholen is opgesteld voorziet in een investering in allerlei zaken die ten goede komen aan het personeel en het onderwijs. Zowel de jaarrekening als de begroting zijn door de raad goedgekeurd.

Een terugkerende zorg is de krapte op de arbeidsmarkt. Het is simpelweg erg lastig geworden om geschikt personeel te werven voor de scholen van de stichting. Ook is de werkbelasting van de directeuren besproken en is een mogelijke oplossingsrichting verkend.

In 2021 heeft de raad van toezicht een nieuwe accountant benoemd. De vorige accountant was reeds lange tijd verbonden aan de SCSOG en het is van belang om de objectiviteit te waarborgen. Daarom is overgegaan tot de selectie van een nieuwe accountant. Voor de controle van het verslagjaar 2021 is uit meerdere inschrijvingen accountantsbureau Aksos gekozen. Het proces van de accountantscontrole wordt afgestemd met de bestuurder en de controller van de stichting. De resultaten van de controle en het concept accountantsverslag worden besproken met de auditcommissie van de raad van toezicht, de bestuurder en de controller. De auditcommissie stelt vervolgens een advies op voor de vergadering van de raad van toezicht.

Als gevolg van het einde van de zittingstermijn van de voorzitter van de raad van toezicht is een wervingstraject opgestart om de voorziene vacature te kunnen vervullen. Uit de respondenten heeft de raad twee nieuwe leden kunnen werven. Zij treden per 1 januari 2023 toe tot de raad van toezicht. Uit de zelfevaluatie van de raad van toezicht kwam naar voren dat enige vernieuwing en verversing wenselijk is. De raad functioneert al langere tijd in dezelfde samenstelling. Door de aanstelling van twee nieuwe leden wordt hier invulling aan gegeven. Er is geen sprake geweest van tegenstrijdige belangen.

Ieder jaar spreekt de remuneratiecommissie van de raad van toezicht twee maal met de bestuurder om te evalueren hoe de bestuurder functioneert. Ook in 2021 zijn twee functioneringsgesprekken gevoerd met de bestuurder. De raad van toezicht spreekt zijn waardering uit voor de wijze waarop de bestuurder leiding heeft gegeven aan de stichting, waardoor de organisatie in control is. Hij is daarnaast ingenomen met de manier waarop de medewerkers van de onder de stichting ressorterende scholen zich hebben ingezet om de leerlingen te begeleiden.

Samenstelling van de raad van toezicht

In het verslagjaar bestond de raad uit de volgende leden:

Functionaris	Hoofdbetrekking	Nevenfuncties
M. C. Bouma	Strategisch adviseur Terra MBO	Lid medezeggenschapsraad Basisschool de Eskampen in Peize
J.F. Deinum (voorzitter)	Senior onderwijsadviseur en onderzoeker bij de Rijksuniversiteit Groningen	n.v.t.
B. Dijkstra	Directeur stafbureau bij Ubbo Emmius Scholengemeenschap	Secretaris van de Coöperatieve Innovatiehub Veenkoloniën U.A. Secretaris van Stichting gebiedsfonds Stadskanaal op Zon.
B. Kuiken	Commercieel directeur bij ABN Amro	Bestuurslid Stichting Present Groningen
M. Nap	Docent staatsrecht bij de Rijksuniversiteit Groningen (tot 01-02-2021) Senior beleidsmedewerker Ministerie van Justitie en Veiligheid (per 15-02-2021)	Lid van het curatorium van de mr. G. Groen van Prinstererstichting (tot 01-06-2021). Lid van het bestuur van de Stichting Oppenheimleerstoel.

Alle toezichthouders vervullen hun taken vrijwillig, zij het dat er een jaarlijkse vrijwilligersvergoeding van € 1.500,- per lid wordt betaald.

3. Verslag van de GMR

In dit hoofdstuk blikt de GMR terug op het jaar 2021

In het jaar 2021 heeft de GMR een vijftal vergaderingen gehad. Door de bijzondere omstandigheden omtrent corona hebben we elkaar slechts eenmaal fysiek getroffen. De overige vergaderingen hebben online plaatsgevonden, zodat belangrijke zaken toch besproken en behandeld konden worden.

In samenspraak met onze bestuurder van de SCSOG, mevrouw Annalie Osinga, wordt de formele inhoud van de vergaderingen doorgenomen en vastgesteld. Tijdens het eerste deel van iedere vergadering is onze bestuurder altijd aanwezig geweest, om de voltallige GMR informatie en toelichting te geven met betrekking tot lopende zaken. Als GMR zijn we erg blij met de prettige samenwerking en de positieve, actieve betrokkenheid van onze bestuurder.

Tijdens de mei- en november vergadering heeft de GMR overleg gevoerd met een afvaardiging van de raad van toezicht van de SCSOG, in de persoon van de heer Mentko Nap en de heer Bert Dijkstra. In november is tevens de scheidend voorzitter van de raad van toezicht, de heer Jan Folkert Deinum, (digitaal) aangeschoven om afscheid te nemen van de GMR.

Onderwerpen die in 2021 in de GMR aan bod kwamen

Door en met de GMR besproken zaken in 2021 zijn o.a.:

- Hoe gaat het op en met de scholen in deze periode rondom corona gerelateerde zaken?
- Werkafspraken: Omgaan met vertrouwelijke informatie
- De meerjarenbegroting (2021 – 2025) van de SCSOG
- Plannen en gelden m.b.t. het Nationaal Programma Onderwijs (NPO)
- Toekomstagenda VSO – PrO, provincie Groningen

Instemming is door de GMR verleend met:

- Het jaarverslag 2020
- Het Bestuursformatieplan 2021 – 2022
- (aanpassing in) Het functiehandboek
- Het Bestedingsplan 2021 – 2025
- De Meerjarenbegroting 2022 – 2026
- De Werkkostenregeling (WKR) 2022

Samenstelling van de GMR

De bezetting van de GMR in 2021 (januari – augustus) was:

Functionaris	Functie
Dhr. Hugo Vellinga (personeel De Bolster)	Voorzitter GMR
Mw. Marieke Lindeboom (ouder De Bolster)	Lid GMR
Dhr. Sandro Casula (personeel De Wingerd)	Secretaris GMR
Mw. Willemijn Akkermans (ouder De Wingerd)	Lid GMR
Dhr. IJsbrand Knol (personeel De Kimkiel)	Lid GMR
Mw. Claudia Heijnen (ouder De Kimkiel)	Lid GMR
Mw. Gerda Boshart (personeel De Fiduciaschool)	Lid GMR
Mw. Sietske Terpstra (ouder De Fiduciaschool)	Lid GMR

De bezetting van de GMR in 2021 (augustus – december) was:

Functionaris	Functie
Dhr. Hugo Vellinga (personeel De Bolster)	Voorzitter GMR
Ouder De Bolster	Vacant
Mw. Gera Steentjes (personeel De Wingerd)	Lid GMR

Mw. Willemijn Akkermans (ouder De Wingerd)	Secretaris GMR
Dhr. IJsbrand Knol (personeel De Kimkiel)	Lid GMR
Mw. Claudia Heijnen (ouder De Kimkiel)	Lid GMR
Mw. Gerda Boshart (personeel De Fiduciaschool)	Lid GMR
Mw. Sietske Terpstra (ouder De Fiduciaschool)	Lid GMR

Halverwege het schooljaar hebben er enkele wijzigingen in de samenstelling plaatsgevonden (zie schema) na het afscheid van Sandro Casula (personeel De Wingerd) en Marieke Lindeboom (ouder De Bolster). Helaas is er daarna geen nieuwe ouder namens De Bolster bereid gevonden om zitting te nemen in de GMR. Deze functie is derhalve vacant.

In november is Wies Beukema (managementassistent SCSOG) gestart als notulist van de GMR.

4. Verslag van het bestuur

In dit hoofdstuk verantwoordt het bestuur zich over het gevoerde beleid in 2021.

Domein onderwijs en kwaliteit

Gevolgen van de coronapandemie

Net als het jaar 2020 was ook het jaar 2021 voor de SCSOG een uitzonderlijk jaar, door de gevolgen van de wereldwijde coronapandemie. Op 16 december 2020 moesten de scholen sluiten als gevolg van de landelijke richtlijnen van de overheid, de maatregelen zou zeker tot 18 januari 2021 gelden. Deze aankondiging viel ons rauw op het dak, zeker door de snelheid waarin het geëffectueerd moest worden. We hebben het afstandsonderwijs en de noodopvang voor kwetsbare leerlingen en voor leerlingen met ouders/verzorgers met cruciale beroepen goed ingericht voor de eerste periode van 2021. Uiteindelijk konden de beide scholen voor speciaal basisonderwijs en het SO-deel van De Wingerd de deuren weer openen op 9 februari 2021. De Bolster en het VSO-deel van De Wingerd vallen onder het VO-beleid en dit betekende dat we voor deze leerlingen het afstandsonderwijs in combinatie met noodopvang moesten continueren. Voor de VO-leerlingen kwamen er versoepelingen per 1 maart 2021; vanaf dat moment mochten de leerlingen van De Bolster en de leerlingen van VSO De Wingerd weer naar school met inachtneming van 1,5 meter afstand en gebruik van mondkapjes. Deze leerlingen volgden een aangepast programma met vooral praktijklessen. Dit vroeg de nodige organisatie en communicatie met alle betrokkenen. Regelmatig moesten leerlingen en medewerkers in quarantaine, waardoor de continuïteit van het onderwijs onder druk stond. Vanaf 7 juni volgden de VSO-leerlingen van De Wingerd weer een regulier rooster. Voor De Bolster hebben we besloten af te wijken van het overheidsbesluit om het voortgezet onderwijs op dat moment volledig te heropenen: wij hebben het aangepaste rooster met uitsluitend praktijklessen voor alle leerlingen gecontinueerd. We hebben ons hierover verantwoord naar de Inspectie van het Onderwijs. Op De Fiduciaschool hebben we moeten besluiten tot een schoolsluiting van 7 juni tot en met 11 juni, vanwege een grote uitbraak van coronabesmettingen.

Na de zomervakantie 2021 zijn de vier scholen van de SCSOG weer volledig geopend. Op De Wingerd en De Bolster werden toen nog wel mondkapjes gedragen, deze verplichting is eind september vervallen, evenals de verplichting om 1,5 meter afstand te houden. Een deel van de leerlingen had moeite om de schooldiscipline te hervatten. Dit vroeg de nodige aandacht van de medewerkers en de directeuren. In november was weer sprake van een opleving van het coronavirus. Op 22 november 2021 hebben we De Wingerd moeten sluiten, deze schoolsluiting heeft een week geduurd tot 29 november 2021. In december 2021 zijn de mondkapjes weer ingevoerd voor alle leerlingen vanaf groep 6 in het primair onderwijs en voor de personeelsleden. Ook zijn alle preventieve maatregelen ten aanzien van afstand houden weer ingevoerd.

Concluderend is opnieuw sprake geweest van een uitzonderlijk jaar voor de scholen van onze stichting, als gevolg van de coronapandemie. Hoewel we gelukkig weinig te maken hebben gehad met ernstig zieken binnen onze populatie als gevolg van het coronavirus, hebben we weinig continuïteit gekend in het kalenderjaar 2021. We hebben zo veel mogelijk de richtlijnen van de overheid opgevolgd en tegelijkertijd binnen de beperkingen zo goed mogelijk onderwijs geboden aan onze leerlingen. In de periodes dat de scholen (gedeeltelijk) fysiek open waren lukte het om snel de draad weer op te pakken. Ook lukte het om het afstandsonderwijs enigszins

in te richten, zodanig dat er in ieder geval zeer frequent contact was met alle leerlingen. We hebben echter door alle verstoringen en veranderingen van beleid buitengewoon veel tijd en energie moeten besteden aan organisatorische zaken. Ontegengesteld is dit ten koste gegaan van andere activiteiten die we liever hadden uitgevoerd en ontwikkeld.

Nationaal Programma Onderwijs

In februari 2021 heeft het Ministerie van OCW bekend gemaakt dat er een 'Nationaal Programma Onderwijs' zou komen, waarbij in totaal 8,5 miljard euro beschikbaar kwam voor het onderwijs, voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. Van dit bedrag werd 5,8 miljard euro uitgetrokken voor het funderend onderwijs, voor de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023. Scholen werd gevraagd een zogenaamde schoolscan te maken waarin in kaart werd gebracht welke behoefte er bij de leerlingen was op basis van beschikbare data. Per school moest vervolgens een plan worden opgesteld waarin werd beschreven welke maatregelen genomen zouden gaan worden om een impuls te geven aan het onderwijs. Pas in juni 2021 zou bekend worden welk budget beschikbaar zou komen per school. Het schoolplan moest echter voor de zomervakantie 2021 zijn vastgesteld, met instemming van de MR.

De vier scholen van de SCSOG zijn in de maanden maart en april gestart met het opstellen van de schoolscan. De schoolscan hebben we gebaseerd op toetsgegevens, observaties en op vragenlijsten die we hebben uitgezet onder medewerkers, leerlingen en ouders/verzorgers. Deze vragenlijsten hebben we zelf ontwikkeld. De schoolscan is per school besproken in het team en met de MR. Bovenschools hebben we de vier schoolscans afgestemd in het BMT. Uit de schoolscans kwam een zeer gevarieerd beeld. De conclusie was dat de mate waarin leerlingen gevolgen ondervonden van de coronapandemie erg afhing van de thuissituatie. Op het gebied van de basisvaardigheden taal en rekenen bleek weinig vertraging te zijn opgelopen. Een deel van de leerlingen had zelfs progressie geboekt op deze gebieden. Veel leerlingen hadden het sociale aspect van school gemist en ook de buitenschoolse activiteiten werden sterk gemist. Leerlingen kregen tijdens de coronapandemie te weinig lichaamsbeweging. De praktijkvakken, die voor onze leerlingenpopulatie van groot belang zijn, zijn in het afstandsonderwijs sterk onder druk komen te staan, evenals de interne en externe stages in het VSO en praktijkonderwijs. Sommige leerlingen bleken tijdens de coronapandemie sociaal-emotionele of psychische problemen te hebben opgebouwd. De NT2-leerlingen hebben tijdens de coronapandemie te weinig of geen Nederlands gesproken en hebben daarmee een achterstand opgelopen op het gebied van de beheersing van de Nederlandse taal.

Bij de schoolplannen die vervolgens zijn opgesteld, is gebruik gemaakt van de 'menukaart' die het ministerie heeft gepubliceerd, waarin een opsomming werd gegeven van mogelijke interventies. In de planvorming werd uitgegaan van het in algemene zin aangekondigde bedrag van € 701 per leerling. Dit zou voor de SCSOG uitkomen op een totaalbedrag van € 550.000,-. In juli 2021, toen de plannen al klaar waren en waren besproken met de MR, bleek dat het bedrag voor onze scholen verdubbeld werd. Dit werd veroorzaakt door de specifieke kenmerken van de leerlingepopulatie van de SCSOG. Het totaalbedrag voor het schooljaar 2021-2022 werd ruim € 1.000.000,-. Dit maakte dat we de plannen sterk moesten uitbreiden en opnieuw moesten voorleggen aan de MR van iedere school. Door deze procesgang hebben we de uiteindelijke plannen na de zomervakantie 2021 kunnen vaststellen met instemming van iedere MR. We hebben het bedrag per school volledig toebedeeld aan de betreffende school. Er zijn geen NPO-middelen 'afgeroomd' voor bovenschoolse activiteiten.

De schoolplannen variëren per school en zijn gebaseerd op de schoolscan die per school gemaakt is. De plannen zijn gebaseerd op de interventies in de 'menukaart' van het ministerie. Op hoofdlijnen is ingezet op de volgende zaken:

- Extra formatie voor NT2-onderwijs voor de specifieke doelgroep NT2-leerlingen.
- Extra formatie voor onderwijsondersteuners voor taal- en rekenonderwijs, zodat meer differentiatie op dit gebied mogelijk werd.
- Extra formatie voor onderwijsondersteuners voor de praktijkvakken.
- Projectweken rondom gezondheid en cultuur, hiervoor is externe ondersteuning ingehuurd.
- Extra sportieve activiteiten door meer formatie lichamelijke opvoeding en inhuur van projectactiviteiten.
- Psycho-sociale hulp en ondersteuning voor individuele leerlingen.
- Een toekomstcoach voor schoolverlaters vanuit het praktijkonderwijs die in een multi-probleem context zitten.

- Extra inzet van vakleerkrachten voor sport, muzieklessen, technieklessen, theater en toneel.
- Meer formatie voor achterwacht en 'time-out' om leerlingen op te vangen die tijdelijk niet in de groep kunnen participeren.
- Extra lessen zelfregulerend leren en samenwerkend leren.
- Inzet van extra digitale middelen om in kleine groepjes te kunnen werken.
- Inzet van schoolmaatschappelijk werk voor gezinnen die extra ondersteuning nodig hebben.
- Extra inzet van logopedie om opgelopen achterstanden in te halen.

We hebben de NPO-plannen geïntegreerd in de schooljaarplannen voor het jaar 2021-2022, om versnippering van activiteiten te voorkomen. De forse ophoging van het NPO-budget voor de scholen van de SCSOG leverde vraagstukken en knelpunten op; inzet van extra formatie kent een grens. Ten eerste door het personeelstekort, maar ook doordat er beperkte ruimte is binnen onze scholen om meer medewerkers te kunnen huisvesten en in kleinere groepen te werken. We hebben de verantwoordelijkheid sterk gevoeld om het geld goed en effectief in te zetten voor onze leerlingen, maar dit was een grote uitdaging in de huidige context en in de haast waarmee een en ander vanuit de overheid tot ons kwam en geëffectueerd moest worden.

Prestatiebox

De middelen uit de prestatiebox zijn in 2021 onder andere ingezet voor het ontwikkelen van nieuwe leerlijnen op het gebied van rekenen, taal en spelling in het SBO. Verder is er gestart met een pilot waarbij er extra praktijklessen worden gegeven in het S(B)O, voor de leerlingen die naar verwachting uitstromen richting het praktijkonderwijs. Dit gebeurt in nauwe afstemming met het praktijkonderwijs om de overgang van het PO naar het VO voor de betreffende leerlingen te versoepelen. Binnen het (V)SO is met inzet van de middelen uit de prestatiebox gebruik gemaakt van 'lesson-study' om met het gehele team de kwaliteit van de lessen verder te verbeteren.

In het praktijkonderwijs zijn de middelen uit de prestatiebox met name ingezet om vroegtijdig uitval van leerlingen te voorkomen. Er is een aantal trajecten uitgewerkt voor de verbetering van de arbeidstoeleiding. Dit betreft het traject 'leerbouwen'; een ingekochte metaal-lasopleiding en een zelf ontwikkelde schildersopleiding (Glansrijk) in samenwerking met het bedrijfsleven. Tevens is er extra ingezet op maatwerkstages. Verder zijn de leerlijnen en het portfolio doorontwikkeld en vindt de registratie van de individuele ontwikkelingsplannen nu plaats in Magister.

Binnen alle scholen is ingezet op professionalisering van het personeel en de cultuur. Hiervoor is met name gebruik gemaakt van online scholing.

Gewijzigde grondslag SCSOG

Stichtingsbreed is in de afgelopen periode het gesprek over de levensbeschouwelijke identiteit van de SCSOG en haar scholen gevoerd. In het najaar van 2018 is dit traject gestart onder leiding van Verus. Op basis van een dialoog met alle geledingen zijn we gekomen tot een aantal richtinggevende uitspraken en een nieuw geformuleerde grondslag voor de SCSOG en haar scholen. De GMR heeft een positief advies gegeven over deze grondslag en de visie op identiteit. De raad van toezicht heeft de gewijzigde grondslag goedgekeurd. In het verslagjaar 2021 heeft dit geresulteerd in een statutenwijziging.

De gewijzigde grondslag is in de statuten van de stichting opgenomen:

'De stichting vindt haar bestaansrecht in de christelijke traditie. Daaraan ontleen wij richting, woorden en bronnen. Geïnspireerd door deze traditie begeleiden en ondersteunen wij leerlingen bij het verkennen en verrijken van hun wereld. We geven dit handen en voeten door levensbeschouwelijke vorming aan te bieden met de Bijbel als belangrijkste inspiratiebron. Wij verbinden de christelijke levensbeschouwing met ons pedagogisch klimaat en wij werken vanuit vertrouwen.'

Strategisch beleidsplan 2020-2023

In het najaar van 2019 is gestart met het proces om te komen tot een nieuw strategisch beleidsplan voor de periode vanaf 2020. Het vorige strategisch beleidsplan van de SCSOG was geschreven in 2017 en besloeg de periode van 2018 tot 2020. De schoolplannen van de vier scholen vernieuwden eveneens met ingang van het schooljaar 2020-2021.

Ons hoofddoel in het Strategisch beleid voor de jaren 2020-2023 is:

Hoe kunnen we de ontwikkeling van onze leerlingen verbeteren en zichtbaar maken?

Ons hoofddoel voor de komende jaren vertalen we in een vijftal streefdoelen:

- ✓ We verbeteren de wijze waarop we de brede individuele ontwikkeling van onze leerlingen zichtbaar maken op onze scholen. We stemmen dit af binnen de stichting, waarbij we niet streven naar uniformiteit maar wel naar beredeneerde overeenkomsten en verschillen.
- ✓ We passen ons aanbod daar waar nodig aan, zodat het aanbod gericht is op de brede ontwikkeling van onze leerlingen: zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, eigenwaarde, kennis, burgerschap en basisvaardigheden. Praktische vaardigheden krijgen in de komende periode meer aandacht.
- ✓ We versterken ons pedagogisch-didactisch handelen. Hiervoor maken we bijvoorbeeld gebruik van 'lesson study'. De samenwerking van leraren in het vormgeven en evalueren van lessen wordt geïntensiveerd.
- ✓ We versterken de samenwerking en het delen van expertise in onze stichting. Ons expertiseteam 'nieuwe stijl' heeft hierin een belangrijke rol.
- ✓ We versterken ons kritisch beoordelingsvermogen om goed te kunnen kijken naar ons effect op het leren van onze leerlingen zodat we ons gedrag aan kunnen passen om een groter effect te bereiken.

Deze streefdoelen zijn in de verschillende (school)plannen van de scholen verder geoperationaliseerd, passend bij de leerlingenpopulatie en de fase van de ontwikkeling per school. Hierin is ruimte voor eigen invulling van de scholen.

In 2021 hebben we gewerkt aan de streefdoelen door de volgende activiteiten:

1. Met ondersteuning vanuit de PO-raad hebben we een gezamenlijk traject doorlopen om kaders vast te stellen om de resultaten van onze leerlingen in kaart te brengen binnen onze stichting. In onze stichting, met onze heterogene populatie en diverse onderwijssoorten, is het een uitdaging om hier een gezamenlijke aanpak in te vinden. We hebben in meerdere sessies, met vertegenwoordigers vanuit de vier scholen van de stichting, in kaart gebracht hoe we nu werken aan het zichtbaar maken van de ontwikkeling van leerlingen en wat we hierin nog missen. Gedurende het traject zijn de scholen het eens geworden over de onderdelen en domeinen waar 'brede ontwikkeling' over moet gaan. Er is een gezamenlijke stip aan de horizon gezet, waarin wordt toegewerkt naar een situatie waarbij het domein op de vier scholen voor een groot deel op vergelijkbare wijze wordt vormgegeven. De scholen zijn het eens over de potentie van het volgen van de ontwikkeling door een combinatie van het Landelijk Doelgroepenmodel (LDGM), het ontwikkelingsperspectief, en het portfolio. Het LDGM wordt gebruikt als kader. Het ontwikkelingsperspectief wordt ingezet als individueel volginstrument en het portfolio om betekenis te geven aan de ontwikkeling die een leerling doormaakt.
2. Het leerstofaanbod op de vier scholen is tegen het licht gehouden en er is geconstateerd dat voor de beide sbo-scholen meer aandacht kan worden gegeven aan de praktijkvaardigheden van leerlingen. Met name voor de groep leerlingen die uitstroomt naar praktijkonderwijs is het van belang om al gedurende de schoolloopbaan in het sbo praktische vaardigheden te ontwikkelen. De Fiduciaschool en De Kimkiel hebben hier in 2021 concrete stappen in gezet, waarbij de expertise van De Bolster is gebruikt. Voor De Wingerd en De Bolster zit de uitdaging juist op de doorgaande lijn ten aanzien van de basisvaardigheden taal en rekenen en de verbinding tussen de meer theoretische vakken en de praktijkvakken. Het werken met het doelgroepenmodel zal hier verdere impulsen aan geven.
3. We hebben gezamenlijk besloten in het BMT om op de vier scholen te gaan werken met "Lesson Study". Dit is een aanpak gericht op het versterken van het pedagogisch-didactisch handelen. We zijn voor de zomervakantie van 2021 gestart met een aftrap op de scholen met een externe begeleider. Het traject ziet er per school verschillend uit, passend bij de fase van ontwikkeling per school en passend bij de personeelsopbouw. We kiezen er wel voor om gedeeltelijk samen te werken op het gebruik van Lesson Study, zodat we gebruik kunnen maken van elkaars expertise. De Wingerd werkte al langer met deze aanpak en kan deze ervaring delen met de andere scholen.
4. Het expertisecentrum heeft zich intern verder ontwikkeld. Er is per school een zogenaamde 'connector' aangesteld die vraag en aanbod aan elkaar koppelt. De connectoren hebben in 2021 de aanwezige expertise op de scholen verzameld en in kaart gebracht. Dit heeft geleid tot een menukaart waarop inzichtelijk is gemaakt over welke expertise de medewerkers van de SCSOG beschikken. De connectoren inventariseren vervolgens per school de vragen naar ondersteuning en binnen de

stichting wordt de ondersteuningsvraag uitgezet en daar waar mogelijk intern ingevuld. Het expertiseteam heeft hiermee een steviger positie ontwikkeld binnen de stichting. Door de coronapandemie is de ontwikkeling enigszins gehinderd omdat het fysiek bij elkaar over de vloer komen werd bemoeilijkt.

5. In juni en september 2021 hebben we een tweetal professionaliseringsmiddagen gehad met het BMT, om kritisch te kijken naar de werkcultuur en de sturingskracht van het BMT. Beide middagen waren in Dwingeloo met een externe begeleider. We hebben geconstateerd dat we meer willen 'besturen' in plaats van 'managen' in het BMT. We hebben een passend hulpmiddel gekozen om dit doel en bijpassend gedrag te ondersteunen. We hebben besloten om te gaan werken met 'mandatering'. In het najaar van 2021 zijn de eerste pilots met mandaten gestart.

Contacten met de Inspectie van het Onderwijs

Alle scholen van de SCSOG hebben het basisarrangement van de Inspectie van het Onderwijs. Het vierjaarlijks bestuursgericht onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs zou in het jaar 2020 plaatsvinden, maar is helaas uitgesteld, door de coronapandemie. Ook in 2021 is dit onderzoek niet uitgevoerd. Wel vielen we in het verslagjaar 2021 met De Kimkiel in de steekproef voor een themaonderzoek. Dit themaonderzoek vond plaats op 1 juni 2021, met als onderwerp "Analyse en afstemming". Een themaonderzoek heeft als doel om informatie over een specifiek onderwerp uit het veld op te halen en hierover landelijk te rapporteren. Er volgt dus geen oordeel of rapportage op schoolniveau. Het onderzoek duurde een dagdeel en vond digitaal plaats. Er waren gesprekken met de directie, met IB en met leerkrachten. De terugkoppeling had een positieve toonzetting. De school heeft volgens de inspecteur in de afgelopen jaren goede stappen gezet op het gebied van kwaliteitszorg, er is sprake van werken vanuit een visie/missie en het schoolplan en jaarplan sluiten hierop aan. De organisatie is op orde, was de conclusie van de inspecteur. Dit was voor het team van De Kimkiel een plezierige en motiverende boodschap.

Verder zijn er in 2021 meerdere incidentele contacten geweest met inspecteurs in het kader van de maatregelen naar aanleiding van de coronapandemie. We hebben een enkele keer in overleg met de inspectie afgeweken van landelijke richtlijnen, bijvoorbeeld door het besluit om op De Bolster een aangepast rooster met alleen maar praktijkvakken tot de zomer te handhaven. Ten tweede is er contact geweest met een inspecteur vanwege de sluiting van de hoofdvestiging van De Fiduciaschool als gevolg van de coronabesmettingen en er is contact geweest over de tijdelijke sluiting van De Wingerd.

De resultaten van ons onderwijs

De scholen brengen systematisch in kaart hoe de resultaten van de leerlingen zich ontwikkelen, dit gebeurt zowel op individueel niveau als op groeps- en schoolniveau. Ook worden jaarlijks vragenlijsten onder leerlingen afgenomen op de scholen, gericht op de veiligheidsbeleving en tevredenheid. De uitkomsten van deze vragenlijsten zijn gemiddeld genomen voldoende tot goed. Naast bovenstaande metingen hebben directeuren en bestuurder zelf activiteiten ondernomen om zicht te krijgen en te houden op de kwaliteit van het onderwijs en ondersteuning. Hieronder vallen (functionerings)gesprekken met individuele medewerkers, lesbezoeken en gesprekken met leerlingen. De directeuren en andere leidinggevenden op de scholen doen lesbezoeken en bespreken deze lesbezoeken na met de medewerkers. De bestuurder bezoekt ieder jaar iedere school waarbij gedurende een gehele schooldag lessen worden bezocht.

De resultaten van ons onderwijs worden onder andere beschreven aan de hand van de uitstroomgegevens. Het is niet eenvoudig om op stichtingsniveau een algemene uitspraak te doen over de kwaliteit van de resultaten omdat eenduidige data en normen voor onze typen onderwijs ontbreken. De scholen zijn onderling niet te vergelijken gezien de grote verschillen in de doelen en in de aard van de leerlingenpopulatie. Wel hebben we stappen gezet in het meer systematisch volgen van de leerlingresultaten. De scholen brengen in kaart hoe de leerlingen zich ontwikkelen op de verschillende onderwijsgebieden. In het najaar van 2020 hebben we in het kader van ons nieuwe strategisch beleidsplan besloten een gezamenlijk aanpak te ontwikkelen om stichtingsbreed de ontwikkeling van onze leerlingen in kaart te brengen. In 2021 hebben we hieraan gewerkt, dit is hierboven beschreven.

Verder wordt de uitstroom op onze scholen jaarlijks in kaart gebracht. Hieronder geven we een aantal kengetallen weer. We constateren dat de uitstroom in grote lijnen overeenkomt met het beeld in eerdere

jaren. De uitstroom van de schoolverlaters komt in bijna alle gevallen overeen met het ontwikkelingsperspectief dat is vastgesteld aan het begin van de schoolloopbaan.

Uitstroomgegevens sbo De Fiduciaschool en sbo De Kimkiel

De Fiduciaschool	Aantal	%	De Kimkiel	Aantal	%
(V)SO cluster 4	2	5%	(V)SO ZMLK		
Praktijkonderwijs	19	46%	Praktijkonderwijs	24	73%
VMBO BL/KL	12	29%	VMBO BL/KL	9	27%
Vroegtijdig schoolverlaters	8	20%	Onbekend		
<i>Totaal</i>	<i>41</i>	<i>100%</i>	<i>Totaal</i>	<i>33</i>	<i>100%</i>

In 2019 zijn de beide sbo-scholen gaan participeren in een regionaal werkverband gericht op het opstellen van een benchmark voor het sbo. De beide sbo-scholen hebben in de afgelopen paar jaar een systematiek ontwikkeld om zicht te krijgen op de eigen resultaten, maar ook om meer te kunnen vergelijken met andere sbo-scholen. Het regionale project biedt de kans een 'benchmark' te ontwikkelen om iets te kunnen zeggen over de kwaliteit die wij leveren ten opzichte van referentiescholen. De Fiduciaschool en De Kimkiel maakten in 2021 een analyse van de leerlingresultaten op basis van de toetsen van het leerlingvolgsysteem op de verschillende domeinen (rekenen, begrijpend lezen, spelling). De resultaten worden vergeleken met het gemiddelde niveau van het doelgroepenmodel en er is een eerste uitspraak gedaan over een vergelijking met de referentiescholen in het regionale project. De eigen ambitiedoelen per domein en per doelgroep moeten nog worden vastgesteld. Opvallend lijkt te zijn dat de leerlingen op De Fiduciaschool in de groepen 3 tot en met 5 onder het gemiddelde niveau van het doelgroepenmodel presteren voor begrijpend lezen en rekenen. Gedurende de schoolloopbaan zien we echter een stijgende lijn en presteren de leerlingen op het gemiddelde niveau op deze kernvakken. Voor De Kimkiel valt op dat spelling en rekenen/wiskunde de sterkste domeinen van de school zijn. Begrijpend lezen is het zwakste onderdeel.

Uitstroomgegevens (V)SO De Wingerd

Uitstroom SO	Aantal	%	Uitstroom VSO	Aantal	%
SO ZML (andere school)	4	22	VSO-ZML (andere school)	4	22
VSO-ZML DW	13	72	Arbeidsmatige dagbesteding	5	27
Mytyl/Tytyl		0	Niet-arbeidsmatige dagbesteding	3	17
sbo		0	Thuis	1	6
Praktijkonderwijs	1	6	Praktijkonderwijs	4	22
		0	Arbeid	1	6
<i>Totaal</i>	<i>18</i>	<i>100</i>	<i>Totaal</i>	<i>18</i>	<i>100</i>

In 2021 zijn we gestart met de inzet van een medewerker (leerkracht vso) van De Wingerd op De Bolster waarbij de vier leerlingen die de overstap hebben gemaakt naar De Bolster een dagdeel per week worden begeleid bij hun start op de nieuwe school. Ook kunnen leerlingen van De Wingerd die lessen volgen op De Bolster een beroep doen op de begeleiding van deze medewerker. Alle vier leerlingen zijn goed geïntegreerd en we verwachten dat ze nu zonder begeleiding hun carrière definitief op De Bolster kunnen vervolgen. Verder waren er meerdere leerlingen uit VSO3/4 die lessen volgen op De Bolster om daar certificaten te halen. Daarbij gaat het om de volgende vakken:

- Koken
- Logistiek en vorkheftruck
- Dierverzorging

Op De Wingerd is in 2021 een project gestart waarbij het zicht op de kwaliteit van het onderwijs wordt versterkt. Tot voor kort werd alleen per leerling vastgesteld hoe de ontwikkeling verloopt. Daarnaast is er geen goede systematiek in het ZML waardoor je, net als in het regulier onderwijs, trends in de opbrengsten of in de kwaliteit kan vaststellen. Wat nu ontwikkeld wordt is een set van parameters waarmee we de ontwikkeling van leerlingen door de jaren heen beter kunnen volgen en ook per groep en per ontwikkelgebied uitspraken kunnen doen over de brede ontwikkeling van onze leerlingen. Dat doen we door:

- te werken met Edumaps waarin we vastleggen of leerlingen en groepen hun doelen van het betreffende schooljaar ook bereiken;
- een nieuwe set van toetsen en evaluaties te kiezen waarbij het wel mogelijk is om trends te ontdekken en/of op zijn minst het gesprek aan te kunnen gaan over de kwaliteit;
- hierover ook met andere ZML-scholen in gesprek te zijn en met de ontwikkelaars van Edumaps en de begeleiders van Effectief Onderwijs.

Uitstroomgegevens De Bolster

	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21
Aantal leerlingen	85	93	80	96	77	65	72	63	59
Arbeid	15%	12%	10%	14%	26%	23%	31%	27%	38%
Mbo	45%	42%	56%	51%	49%	52%	48%	43%	42%
Andere pro school	7%	6%	9%	11%	5%	6%	10%	11%	5%
Vso	1%	5%	3%	4%	3%	14%	6%	3%	3%
Vmbo	0%	0%	5%	0%	0%	0%	1%	0%	0%
Dagbesteding	20%	23%	18%	14%	13%	11%	8%	11%	5%
Overig	11%	12%	1%	5%	4%	0%	1%	5%	7%
Branchecertificaten	36%	23%	36%	35%	47%	54%	36%	40%	56%
Wajong	29%	32%	9%	9%	9%	8%	2%	8%	0%
Doelgr. register				15%	79%	43%	60%	60%	59%

Voor De Bolster valt op dat de uitstroom naar arbeid stijgt. De uitstroom naar dagbesteding daalt daarentegen. We zijn tevreden over deze ontwikkeling. Het aantal leerlingen dat branchecertificaten haalt nam in de afgelopen periode sterk toe. Dat is buitengewoon belangrijk, omdat leerlingen met dergelijke certificaten meer kans maken op reguliere arbeidsplekken en dus op volwaardige participatie in onze maatschappij.

Examinering in het praktijkonderwijs

Sinds kort is het mogelijk aan leerlingen van het praktijkonderwijs een schooldiploma uit te reiken. Per 1 augustus 2022 zal dit wettelijk zijn verankerd. Naast het schooldiploma dient elke leerling ook te beschikken over een portfolio dat een gedegen neerslag is van de ontwikkeling van de leerling. In 2021 is in de regio Groningen een examenreglement voor het praktijkonderwijs vastgesteld. Dit reglement geldt ook voor onze school voor praktijkonderwijs; De Bolster. In dit examenreglement heeft de school in algemene zin de gestelde eisen en de te volgen procedure beschreven op grond waarvan een schooldiploma aan een leerling wordt verstrekt. Het examenreglement bestaat uit twee delen: een algemeen deel en een schooleigen deel. Het algemene deel van dit examenreglement is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen de 10 scholen voor praktijkonderwijs van de regio Groningen. Bij de uitwerking ervan is tevens gebruik gemaakt van de ervaringen van andere praktijkscholen in Nederland. In het schooleigen deel heeft de school de procedures en het curriculum nader geconcretiseerd. Gezien de doelgroep is maatwerk geboden. Daarom is het portfolio een belangrijk document. Hierin heeft de leerling de bewijsstukken opgenomen die gedurende zijn schoolloopbaan zijn behaald. Dit kunnen bijvoorbeeld branche-certificaten, praktijkverklaringen of een cijferlijst zijn. Hoewel de invulling en uitwerking van een portfolio per school kan verschillen zijn door het eerder genoemde Netwerk een tiental kwaliteitskenmerken opgesteld die door alle scholen worden onderschreven.

We hebben het reglement in 2021-2022 als 'pilot jaar' ingezet op De Bolster en in het schooljaar 2022-2023 wordt het voor het eerst als officieel document ingezet. Zo voldoen we aan de wettelijke verplichtingen. Het reglement is tot stand gekomen op initiatief van het regionaal directie-overleg PRO (Groningen) van de sectorraad PRO.

Passend onderwijs en leerlingenaantallen SCSOG

In 2014 is landelijk de Wet passend onderwijs ingevoerd. In 2013 is een aantal voorbereidende artikelen in werking getreden, zoals de inrichting van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Het belangrijkste element van de wet, de zorgplicht voor scholen, is per 1 augustus 2014 ingevoerd. Het doel van de Wet passend onderwijs is dat voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte zo passend mogelijk onderwijs wordt gerealiseerd. De wet schrijft voor dat iedere school een ondersteuningsprofiel maakt dat aangeeft wat de mogelijkheden zijn van die school om tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoeften van leerlingen. De scholen van de SCSOG zijn gericht op leerlingen met specifieke ondersteuningsvragen. Hoewel het niet het doel was van de wet passend onderwijs, was de aanname dat door de invoering van deze wet meer leerlingen in het reguliere onderwijs zouden kunnen worden ondergebracht en dat het aantal verwijzingen naar het meer gespecialiseerd onderwijs zou afnemen. Dit is in de afgelopen jaren niet het geval geweest. Het landelijke beeld is juist het tegenovergestelde; de deelnamepercentages van het gespecialiseerd onderwijs zijn gestegen. Dit beeld is ook zichtbaar bij de scholen van de SCSOG.

De leerlingenaantallen van de SCSOG zijn vanaf 2001 (636 leerlingen) toegenomen tot een aantal van 778 in 2014. Tussen 2015 en 2017 is het leerlingenaantal jaarlijks licht gedaald. In 2017 volgden 711 leerlingen onderwijs bij de SCSOG. De daling werd met name veroorzaakt door een terugloop in het aantal leerlingen op onze praktijkschool De Bolster.

Tussen 2018 en 2021 is het leerlingenaantal jaarlijks weer gestegen, naar 796 leerlingen in 2021. Deze stijging is veroorzaakt door een groei van De Bolster, De Fiduciaschool en De Kimkiel. De Kimkiel is met name flink gegroeid in het afgelopen jaar. Dit komt doordat de school heeft besloten een oplossing te zoeken voor de wachtlijst van aangemelde leerlingen met een sbo-indicatie, door een extra groep te openen in de personeelskamer. Dit betrof een groep kleuters, waarvan we het niet acceptabel vonden dat er geen sbo-plek zou zijn voor leerlingen van deze leeftijd. De personeelskamer was daarbij tijdelijk minder in gebruik, vanwege de richtlijnen als gevolg van de coronapandemie. Ondanks de extra groep, moest De Kimkiel toch met een volbeleid blijven werken.

In het kader van mogelijke gevolgen van passend onderwijs hebben we in eerdere jaren rekening gehouden met een daling van het aantal leerlingen. Dit is in de afgelopen jaren echter niet zichtbaar geworden. We verwachten voor de komende jaren een stabilisatie van het aantal leerlingen en gaan ervan uit dat dit de komende jaren ook zo zal blijven. In onze prognoses voor de komende jaren gaan we uit van een stabiel aantal van circa 770 leerlingen. We hebben op onze scholen weinig mogelijkheden om te groeien. Met name op de beide scholen voor speciaal basisonderwijs is sprake van ruimtegebrek. We hebben voor drie van onze scholen een zogenaamd 'volbeleid' opgesteld om transparant te kunnen zijn over de grenzen die we hebben ten aanzien van leerlingenaantallen per school. Dit volbeleid is afgestemd met de medezeggenschapsraden en gepubliceerd op de websites. We zijn met het samenwerkingsverband primair onderwijs in gesprek over de oorzaak van de toenemende sbo-populatie (dit is overigens zowel regionaal als landelijk een trend) en over de aanpak hiervan.

		Fiducia	Kimkiel	Wingerd	Bolster	SCSOG	Toename
		02 WR	14 WU	14 WT	05OP	Totaal	Afname
Werkelijk	2001	143	167	129	197	636	-
	2002	140	190	133	209	672	36
	2003	138	162	133	240	673	1
	2004	132	160	131	255	678	5
	2005	126	148	132	264	670	-8
	2006	132	131	132	260	655	-15
	2007	124	134	122	242	622	-33
	2008	117	128	124	256	625	3
	2009	117	122	112	287	638	13
	2010	131	136	120	296	683	45
	2011	140	146	115	293	694	11
	2012	150	166	126	293	735	41
	2013	155	166	123	301	745	10
	2014	177	180	130	291	778	33
	2015	169	175	127	279	750	-28

	2016	177	174	134	243	728	-50
	2017	170	165	136	240	711	-17
	2018	183	167	131	252	733	22
	2019	197	166	135	262	760	27
	2020	196	169	138	270	773	13
	2021	192	193	133	278	796	23
Prognose	2022	192	182	131	270	775	-21
	2023	192	182	130	270	774	-1
	2024	192	182	123	270	767	-7
	2025	192	182	124	270	768	1

We hebben in de afgelopen jaren gemerkt dat de kenmerken van onze leerlingenpopulatie lijken te verschuiven. Vanzelfsprekend richten wij ons volledig op leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, zowel ten aanzien van het leren als ten aanzien van gedrag. De nadruk van de ondersteuningsbehoefte lijkt echter meer te gaan liggen op gedragsmatige aspecten. Onderbouwing van dit patroon is lastig te kwantificeren. Wel is duidelijk dat er druk ligt op met name de verwijzingen naar het speciaal basisonderwijs, zoals hierboven beschreven. Maar ook is regionaal gezien sprake van druk op het speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs. Dit leidde in 2020 en 2021 tot gesprekken in de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. De landelijke evaluatie passend onderwijs, die in 2020 is afgerond, heeft deze gesprekken verder gevoed. De Onderwijsraad heeft naar aanleiding van de evaluatie passend onderwijs een advies uitgebracht om 'meer inclusief onderwijs' te bewerkstelligen. In de komende jaren zal de discussie ook in onze regio worden gevoerd wat de verschillende ontwikkelingen betekenen voor de inrichting van ons onderwijs.

Internationalisering

De scholen van de SCSOG besteden aandacht aan 'wereldburgerschap' in het burgerschapsonderwijs. Burgerschapsonderwijs stimuleert leerlingen hoe ze actief onderdeel kunnen zijn van een pluriforme, democratische samenleving. We zetten ons ervoor in om leerlingen kennis te laten maken met andere landen en mensen uit verschillende culturen.

Domein personeel en professionalisering

Strategisch personeelsbeleid

De SCSOG heeft meerdere initiatieven opgestart om het lerarentekort het hoofd te bieden. Extern is de samenwerking in de regio met andere besturen en opleidingsinstituten versterkt. De SCSOG heeft zich verbonden aan het vervolg van het RAL, te weten het RAP (Regionale Aanpak Personeelstekorten). Onderdeel daarvan is ook de opstart en samenwerking met SchoolpleinNoord, het platform voor onderwijs in Noord-Nederland die de belangen van het onderwijs in de drie Noordelijke Provincies landelijk ter tafel brengt. Dit heeft geresulteerd in een lidmaatschap waarmee we sneller in kunnen spelen op veranderingen op de arbeidsmarkt en de daarop gerichte regionale en landelijke initiatieven.

Het personeelsbeleid wordt in toenemende mate afgestemd op de onderwijskundige visie en de opgaven waar de scholen voor staan. Wel ervaren we de gevolgen van de personeelskrapte, waardoor we soms onze ambities moeten bijstellen. We doen er alles aan om personeel aan ons te binden, onder andere door meer diversiteit van functies op te nemen in ons functiebouwwerk en daarmee loopbaanmogelijkheden te vergroten. In 2021 is het functiebouwwerk PO van de SCSOG uitgebreid met de functie van leerkrachtondersteuner. Deze aanpassing is aan de GMR voorgelegd ter instemming en daarna definitief geworden. In 2021 is verder geïnvesteerd in het aantrekken van nieuw personeel door structureel in te zetten op een vast aantal zij-instromers op de vier scholen. Met de drie directeuren van onze S(B)O scholen is eind 2021 het gesprek gestart over de organisatie binnen deze scholen. Aanleiding is de te grote werkdruk en belasting van deze directeuren. Dit zal ten dele verzacht worden door de uitbreiding van de formatie voor de bovenscholse HR-adviseur, eind 2021 is gestart met de werving van een interne HR-adviseur voor 0,6 fte. Hier zal operationeel HR-werk komen te liggen evenals een groot deel van de werkzaamheden rondom werving en selectie. Daarnaast werken we aan de uitbreiding van het functiebouwwerk PO met de directieondersteuner, de pedagogisch medewerker en de adjunct-directeur.

Al deze wijzigingen komen voort uit intensieve afstemming met leraren en schoolleiders. Op basis van de inbreng vanuit het primaire proces maken we bestuurlijke keuzes.

Professionalisering

In juni en september 2021 hebben we een tweetal professionaliseringsmiddagen gehad met het BMT, om kritisch te kijken naar de werkcultuur en de sturingskracht van het BMT. We hebben geconstateerd dat we meer willen 'besturen' in plaats van 'managen' in het BMT. We hebben een passend hulpmiddel gekozen om dit doel en bijpassend gedrag te ondersteunen. We hebben besloten om te gaan werken met 'mandatering'. In het najaar van 2021 zijn de eerste pilots met mandaten gestart.

De bestuurder participeert in het kader van de eigen professionalisering in een landelijk bestuurdersnetwerk. Dit netwerk bestaat uit vier bijeenkomsten per jaar. Bij iedere bijeenkomst staat een inhoudelijk thema centraal en wordt eveneens een vraagstuk met behulp van intervisie besproken.

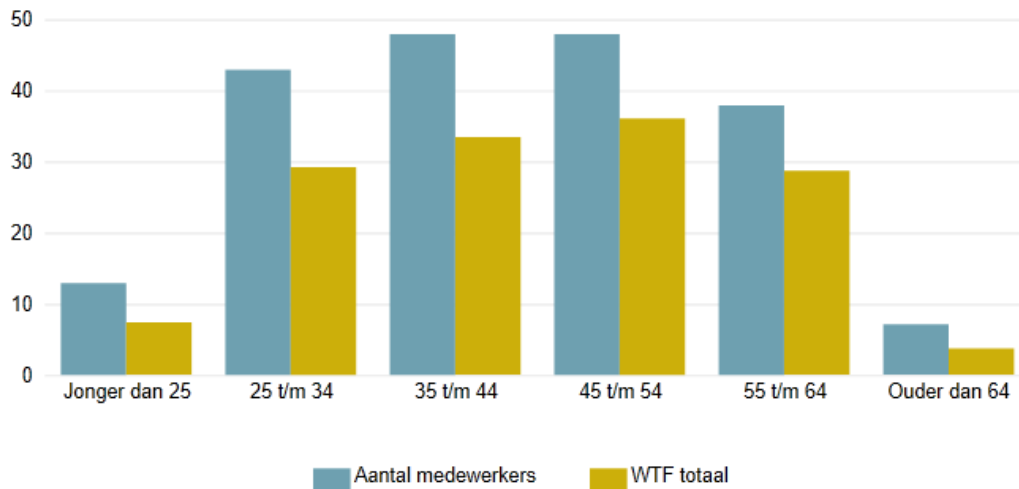
In het schooljaar 2020-2021 hebben we voor alle medewerkers van de SCSOG een professionaliseringsaanbod toegankelijk gemaakt. Bij het Noordelijk Onderwijs Gilde, een organisatie die zich richt op medewerkers van het gespecialiseerd onderwijs in Noord-Nederland, hebben we een contract afgesloten waarmee onze medewerkers onbeperkt gebruik kunnen maken van het aanbod van het NOG. De scholingen richten zich op meerdere functiegroepen, zoals leerkrachten, onderwijsassistenten, reken coördinatoren, leidinggevend en cetera. We monitoren het gebruik van het aanbod en de beoordelingen van onze medewerkers van dit aanbod. We vinden het essentieel dat onze medewerkers gelegenheid krijgen om zich te professionaliseren en kiezen ervoor dit zo laagdrempelig mogelijk te maken.

Samenstelling personeel

De SCSOG had in 2021 in totaal 198 personeelsleden met een totale werktijdfactor van 144 fte. Het personeelsbestand van de stichting bestaat uit leerkrachten, onderwijsassistenten, logopedisten, speltherapeuten, intern begeleiders, orthopedagogen, administratief medewerkers, conciërges, een systeembeheerder en een locatiebeheerder. Op directieniveau werken we met een directeur per school, daarnaast bestaat de directie op De Bolster uit een adjunct-directeur en sectorcoördinatoren. Op de drie andere scholen wordt gewerkt met een leerkracht met directietaken en met coördinatoren op deelterreinen zoals een taalcoördinator en een rekencoördinator.

SCSOG had in 2020 in totaal 175 personeelsleden met een totale werktijdfactor van 131 fte. Het personeelsbestand is in 2021 toegenomen met 13 FTE. Deze toename wordt deels veroorzaakt door de toename van het aantal leerlingen en deels door de inzet van de doelsubsidies om corona-achterstanden in te halen. In vergelijking met vorig jaar is het verschil tussen de leeftijdsopbouw van het aantal medewerkers in de leeftijdscategorie jonger dan 25 jaar en 25 t/m 34 jaar toegenomen. Ook werken er meer leerkrachten in deze leeftijdscategorie fulltime. Tussen de verschillende scholen varieert de verdeling over de leeftijdscohorten aanzienlijk.

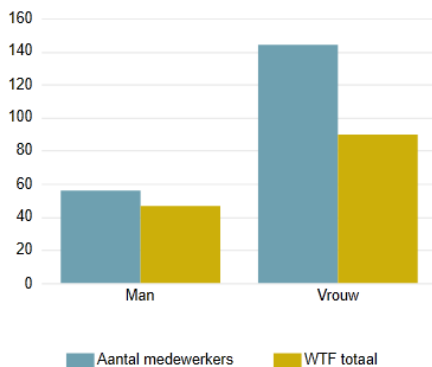
Aantal medewerkers en WTF totaal per Leeftijdsklasse

Het lerarentekort wordt steeds zichtbaarder en nijpender, mede vanwege de uitstroom van leerkrachten die met pensioen gaan en het dalend aantal gediplomeerde Pabo-studenten. Op dit moment vraagt de krappe arbeidsmarkt bijzondere aandacht. Het vinden en binden van personeel wordt steeds belangrijker. Voor een gezonde organisatie en vanuit het perspectief van de medewerkers is het van belang in beweging te blijven.

De verhouding tussen mannen en vrouwen is niet gelijkwaardig. We zijn ons evenwel bewust van het feit dat we - vergeleken met andere schoolbesturen - een relatief hoog percentage mannen in dienst hebben. Dit vinden we plezierig werken en ook is het wenselijk in verband met de kenmerken van onze leerlingenpopulatie. De gemiddelde werktijdsfactor is in 2020 0,75 fte (2019 0,72) fte. Mannen (gemiddeld 0,92 fte) hebben bij de SCSOG een grotere aanstelling dan vrouwen (gemiddeld 0,69 fte).

Aantal medewerkers en FTE per Geslacht

Verzuim

Het ziekteverzuim binnen de stichting is nog steeds aan het dalen. Van 6,53% over 2019 naar 3,13% over 2020 en 2,97% over 2021. De ziekmeldfrequentie is iets gestegen. In 2020 was elke medewerker gemiddeld 0,91 keer ziek. In 2021 is dit 0,99 keer gemiddeld. De spreiding van ziekte over het jaar 2021 is anders dan in 2020. Er ligt een piek bij het begin van het jaar ten opzichte van 2020 met een piek in maart. Uitzondering hierop is De Kimkiel waarbij er in november een piek was. Op bestuursniveau is er in 2021 net als in de voorgaande jaren geen ziekte geweest.

De Bolster heeft het hoogste verzuim binnen de stichting met 4,75%. Dit is hetzelfde gebleven als in 2020. De Wingerd heeft net als vorige jaren het laagste verzuim met 1,43%.

Net als in 2020 hebben we ook in 2021 te maken gehad met een groot aantal medewerkers die gebruik hebben gemaakt van zwangerschaps-, bevallings- en ouderschapsverlof. De Fiduciaschool had in dit jaar te maken met negen personeelsleden die een kind kregen. Dit heeft samen met de gevolgen van het coronavirus de nodige uitdagingen gebracht t.o.v. vervanging van het onderwijzend personeel.

Werkdrukverlaging

Het verlagen van de werkdruk is door het ministerie aangewezen als maatschappelijk thema. Op iedere school van SCSOG is het gesprek gevoerd over eventuele knelpunten die werknemers ervaren en de oplossingen die zij hiervoor willen kiezen. Deze gesprekken vonden plaats in vergaderingen met leraren, schoolleiders en overig personeel. In het gesprek over de aanpak van de werkdruk is besproken welke maatregelen er in de school moeten worden genomen om de werkdruk te verminderen. Op basis van deze gesprekken is door de schoolleider een bestedingsplan opgesteld voor de inzet van de extra werkdrukmiddelen. Dit bestedingsplan is ter instemming voorgelegd aan de personeelsgeleding van de MR van iedere school. De MR van de scholen worden na afloop van het schooljaar door de schoolleider geïnformeerd over de besteding van de extra werkdrukmiddelen in het voorgaande schooljaar. De werkdrukmiddelen worden bij SCSOG met name ingezet voor extra handen in de klas door formatie van onder andere onderwijsassistenten uit te breiden.

Convenantsmiddelen VO

De ontvangen convenantsmiddelen in 2019 zijn grotendeels in het schooljaar 2020-2021 en 2021-2022 ingezet voor werkdrukverlaging. De MR is steeds betrokken geweest bij de planvorming / uitvoering. Er is via het mentoren overleg besproken hoe de middelen ingezet kunnen worden, zodat over de gehele linie werkdrukverlaging wordt ervaren. Daaruit is naar voren gekomen dat een extra klassen-assistent die ook extra pleindiensten gaat draaien, zal zorgen voor werkdrukverlichting. Voor de schooljaren 2020-2021 en 2021-2022 wordt er gemiddeld 0,6 fte extra klasse-assistentie ingezet conform wens.

Gevoerd beleid inzake uitkeringen

Uitkeringen na ontslag, is erop gericht werkloosheidskosten te voorkomen. Na ontslag van een medewerker worden de uitkeringskosten in mindering van de Rijksoverheid gebracht, tenzij het Participatiefonds deze kosten op zich neemt (geldt alleen voor medewerkers in het primair onderwijs). De stichting is terughoudend met betrekking tot het verstrekken van uitkeringen bij ontslag. Indien ontslag- na maximale inspanning – toch onvermijdelijk is, wordt de rechtmatigheid van een eventuele ontslaguitkering getoetst aan de transitievergoeding en aan de onderwijs gerelateerde wet- en regelgeving.

Domein huisvesting en facilitaire zaken

Huisvesting

Met name de huisvesting van de beide sbo-scholen vroeg in 2021 aandacht. De Fiduciaschool is opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Groningen voor nieuwbouw vanaf 2023. Op bestuurlijk niveau zijn we in gesprek geraakt met RENN4 om te kijken of we gezamenlijke huisvesting willen realiseren met hun SO-school De Bladergroenschool, omdat beide scholen in hetzelfde jaar 2023 geagendeerd staan in het IHP. De verkenning heeft geresulteerd in een mondeling uitgesproken positieve intentie van de beide besturen om dit proces te vervolgen. We zien in dit project mooie kansen voor de leerlingenpopulatie in het sbo en so in de stad Groningen en ook voor de positionering van het specialistisch onderwijs in de stad en de regio. In september 2021 zijn de medewerkers van de Fiduciaschool en de Bladergroenschool geïnformeerd over de wens om de mogelijkheid van gezamenlijke huisvesting te onderzoeken. Deze bijeenkomsten verliepen positief. Naast de medewerkers van de beide scholen zijn ook aan beide kanten de MR, GMR, RvT en ouders op de hoogte gebracht. Verder is de gemeente geïnformeerd. De komende tijd worden onder leiding van adviesbureau *De Mevrouwen* gesprekken gevoerd met verschillende medewerkers. Het adviesbureau zal een ambitiedocument opleveren op basis waarvan beslissingen over een vervolgtraject genomen kunnen worden.

Op De Kimkiel hebben we al jaren structureel een noodlokaal in gebruik. Daarnaast hebben we in 2021 een extra kleutergroep gehuisvest in de personeelskamer. Samen met de wens het noodlokaal te vervangen voor permanente bouw hebben we een aanvraag gedaan voor permanente uitbreiding met twee lokalen. Deze

aanvraag is afgewezen, wel zijn we vervolgens met de gemeente in gesprek geraakt over de noodzaak tot uitbreiding om te kunnen voldoen aan onze zorgplicht. Het aantal leerlingen dat zich met een toelaatbaarheidsverklaring voor het sbo aanmeldt bij onze sbo-scholen is zo groot dat er een noodzaak ligt om huisvesting te realiseren. De gesprekken hierover lopen nog.

Verder is bij de gemeente een bezwaar ingediend met betrekking tot de afgewezen aanvraag voor de investering in het binnenklimaat van deze school. Dit bezwaar heeft geresulteerd in een overeenkomst die wordt opgenomen in het programma onderwijshuisvesting 2022. In het programma onderwijshuisvesting 2022 zal een voorziening opgenomen worden van € 175.000, in het kader van de subsidieregeling "Frisse en duurzame scholen".

Duurzaamheid

De SCSOG heeft in haar huisvestingsbeleid nadrukkelijk aandacht voor verduurzaming. Voor de scholen is sprake van een traject om zonnepanelen te gaan plaatsen op de daken. We hebben hiervoor een onderzoek laten uitvoeren om de haalbaarheid in kaart te brengen en er zijn subsidieaanvragen ingediend. Verder kiezen we per school voor duurzame opties, bijvoorbeeld door op De Bolster het koken op gas in het kooklokaal te vervangen door inductie. Ook onderzoeken we de installatie van warmtepompen. Bij de aanstaande nieuwbouw van De Fiduciaschool zal duurzaamheid een belangrijk criterium zijn, waar middelen voor zijn gereserveerd.

ICT-infrastructuur

Een belangrijk facilitair onderwerp waar we in 2021 aan gewerkt hebben is de ICT-infrastructuur. We willen de kwaliteit van de ICT-voorzieningen en het ICT-beheer op een hoger niveau krijgen voor onze leerlingen en onze medewerkers. De coronapandemie heeft deze ambitie onderstreept; tijdens de periodes van afstandsonderwijs hebben we gemerkt hoe essentieel goede ICT-voorzieningen zijn. In het jaar 2021 is al de nodige verbetering doorgevoerd in onze ICT-infrastructuur door de aanschaf van nieuwe devices en verbeteringen in het netwerk. We hebben in 2021 in samenwerking met een extern bureau een "stappenplan" opgesteld voor planmatige versterking van dit domein. De kern is dat we stappen gaan zetten van gefragmenteerd technisch ICT-beheer naar gestructureerd beheer en informatiemanagement binnen onze stichting. We willen stichtingsbreed een digitale werk- en leeromgeving inrichten. We pakken e.e.a. projectmatig aan en dit project werd in 2021 door een kwartiermaker opgestart en aangestuurd.

Privacy- en beveiligingsbeleid

In schooljaar 2020-2021 is er binnen SCSOG een wisseling geweest van de Functionaris Gegevensbescherming (FG). De FG wordt nu extern ingehuurd van Privacy op School. Het privacy- en beveiligingsbeleid wordt als volgt vormgegeven:

- Binnen de SCSOG is er een Privacy Officer aangesteld (PO)
- Binnen de SCSOG is er een externe Functionaris gegevensbescherming (FG)
- Elke school van de SCSOG heeft een Privacy Coördinator (PC)
- De PO, FG'er en de privacycoördinatoren hebben minimaal vier maal per schooljaar overleg
- Het IBP-beleid is aanwezig en geactualiseerd

Ondernomen acties:

- Voorlichting medewerkers door middel van nieuwsbrieven (3X)
- Voorlichting directeuren, intern begeleiders en administratief medewerkers aangaande de acties die nodig zijn om aan de AVG te voldoen binnen de scholen
- Controle register van verwerkingen

Er is binnen de SCSOG extra aandacht geweest voor de invulling van de taken van de privacycoördinatoren. De privacycoördinatoren hebben handleidingen en uitleg ontvangen om het Leerling Administratie Systeem (LAS) op te schonen en AVG-compliant te maken. Ook is er aandacht geweest voor de autorisatiestructuur.

Binnen de SCSOG is er een IBP-handboek ontwikkeld waar het IBP-beleid van de SCSOG zo handzaam mogelijk is samengevat. Het IBP-Handboek is opgedeeld in verschillende delen. Een deel voor medewerkers waar onder andere de afspraken zijn samengevat. Een deel voor directeuren en stafmedewerkers met protocollen en afspraken aangaande hun taken en de AVG.

In schooljaar 2021-2022 zal de audit aangaande de AVG afgerond worden. Aandachtspunten voor het schooljaar 2021-2022 zijn de volgende:

- Herhaling voorlichting
- Een verantwoordelijke aanwijzen binnen de SCSOG aangaande ICT en systeembeveiliging
- Implementatie/samenvoeging MS365 en het daarbij behorende beveiligingsbeleid
- Controle op autorisaties
- Procedure in dienst en uit dienst maken

Het algemene beeld van de SCSOG en haar IBP-beleid is dat er voldoende tijd en middelen worden ingezet om te voldoen aan de AVG-wetgeving. Er wordt gestreefd om in schooljaar 2021-2022 een voldoende volwassenheidsniveau te behalen op niveau 3 op een schaal van 1-5.

5. Verantwoording financiën

Gevoerd financieel beleid

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het gevoerde financiële beleid, waarbij zaken als verantwoordelijkheid, planning en control, een oordeel over het weerstandsvermogen en het financiële resultaat van 2021 besproken worden.

Sinds de invoering van de lumpsumfinanciering zijn de verantwoordelijkheden ten aanzien van de beheersing van zowel de personele en materiële kosten volledig bij het schoolbestuur komen te liggen. Om deze verantwoordelijkheid nu en in de toekomst te kunnen nemen, is een gezonde financiële situatie evenals een goed werkende planning- en controlcyclus van groot belang.

Allocatie van middelen

Er wordt bij de SCSOG gewerkt met een begroting op stichtingsniveau. De begroting 2021 is samengesteld uit de vier afzonderlijke schoolbegrotingen, de begroting van het expertisecentrum en de begroting van het bestuur. Vanaf 2021 heeft het expertisecentrum een andere positie binnen de stichting waardoor deze geen eigen begroting meer heeft maar onder de verantwoordelijkheid van het bestuur valt. De schooldirectie is verantwoordelijk voor de eigen schoolbegroting waarin een afdracht opgenomen is voor de activiteiten op bestuursniveau. De bestuurder legt driemaal per jaar verantwoording af aan de raad van toezicht over de financiële stand van zaken van de stichting. In de werkgroep financiën bespreken de (adjunct-) directeuren van de scholen de financiële stand van zaken van de verschillende onderdelen samen met de controller en worden actuele ontwikkelingen besproken waar een financieel of administratief vraagstuk onder ligt.

De besteding van de werkdrukmiddelen wordt per school bepaald. Jaarlijks wordt de gewenste besteding besproken met de GMR en wordt het geconcretiseerd in het formatieplan voor het komende schooljaar. De gemaakte keuzes in het formatieplan voor het betreffende schooljaar dient als basis voor de begroting van het komende kalenderjaar, maar er kunnen wijzigingen optreden bij de start van het nieuwe schooljaar.

Voor de aanlevering van de financiële informatie wordt gebruik gemaakt van het portaal van het administratiekantoor. Tevens wordt er een externe controller ingehuurd die zowel de directeuren als de bestuurder ondersteunt bij de financiële verantwoording. Een analyse van de huidige financiële situatie leert dat er sprake is van een, naar het oordeel van het bevoegd gezag, voldoende financiële basis voor de toekomst van de scholen. De financiële positie is, mede gelet op de financiële kengetallen, gezond. Volgens de berekening van OC&W heeft SCSOG een bovenmatig hoge reservepositie. De hoge reservepositie is deels te onderbouwen met de risico's die de stichting loopt en voor een ander deel van de reserves is een bestedingsplan geschreven in overleg met de directies, GMR en RvT. De invulling van het bestedingsplan staat beschreven in de continuïteitsparagraaf.

Balans

Balans per 31 december 2021	31-12-2021	31-12-2020
Activa		
Materiële vaste activa	731.206	696.033
Financiële vaste activa	2.898.635	1.563.859
Vorderingen	670.475	744.884
Liquide middelen	3.097.703	3.606.118
Totaal activa	7.398.019	6.610.894
Passiva		
Eigen vermogen	4.789.193	4.155.120
Voorzieningen	1.444.335	1.334.039
Kortlopende schulden	1.164.491	1.121.735
Totaal passiva	7.398.019	6.610.894

Het balanstotaal is ten opzichte van het voorgaande jaar met ongeveer € 787.000,- gestegen. Het positieve resultaat over 2021, waardoor het eigen vermogen met ruim € 634.000,- gestegen is, is de grootste veroorzaker van deze stijging. Verder zijn de voorzieningen met € 110.000 gestegen. Dit betreft een toename van de onderhoudsvoorziening. Deze zal in de komende 5 jaren eerst nog blijven toenemen, aangezien de eerste jaren geen forse uitgaven voor onderhoud gepland zijn conform het MJOP. De kortlopende schulden zijn nagenoeg gelijk gebleven. De kleine stijging heeft te maken met een hogere schuld voor de belastingen en premies over de salarissen van december aangezien het personeelsbestand toegenomen is ten opzichte van 2020.

Opvallend is verder de stijging van de financiële vaste activa. In 2021 is er voor gekozen om het private vermogen te beleggen in een beleggingsportefeuille. Het betreft een beleggingsportefeuille met het profiel 'matig offensief'. De verwachte rente op basis van een termijn van 10 jaar is gemiddeld 4%. Aangezien de rentes op liquide middelen negatief zijn en er voldoende liquide middelen aanwezig zijn binnen stichting om aan alle betalingsverplichtingen te voldoen in de komende jaren, verwachten we de private middelen minimaal 10 jaar uit te kunnen zetten. De ingebrachte private middelen betreffen een bedrag van € 1.475.000. De waarde van de beleggingsportefeuille is gestegen naar € 1.549.460.

Exploitatie

Staat van baten en lasten over 2021	realisatie 2021	begroot 2021	realisatie 2020
Baten			
Rijksbijdragen	12.152.531	11.278.046	11.115.062
Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	241.614	57.000	155.110
Overige baten	684.274	390.937	572.145
Totaal baten	13.078.419	11.725.983	11.842.317
Lasten			
Personeelslasten	10.599.550	9.997.054	9.544.250
Afschrijvingen	163.929	164.979	163.890
Huisvestingslasten	888.859	724.000	756.814
Overige lasten	858.375	837.950	825.355
Totaal lasten	12.510.713	11.723.983	11.290.309
Saldo baten en lasten	567.706	0	552.008
Financiële baten en lasten	66.368	0	25.996
Resultaat	634.074	2.000	578.005

De exploitatie 2021 van SCSOG laat een positieve afwijking zien van € 632.000 ten opzichte van de begroting. De afwijkingen zijn hieronder beschreven.

Afwijking baten

Ten opzichte van de begroting zijn de totale baten met € 1.352.000 gestegen. Met name de rijksbijdragen en de overige overheidsbijdragen veroorzaken deze stijging.

Normatieve rijksbijdragen

De normatieve rijksbijdragen zijn € 173.000 hoger dan begroot. Er hebben wat verschuivingen plaatsgevonden tussen de prestatiebox middelen, het P&A-budget en de reguliere personele vergoeding doordat landelijk een aantal doelen bereikt zijn. De middelen met een doel vanuit de prestatiebox en het P&A-budget zijn daardoor toegevoegd aan de reguliere personele middelen. De bovengenoemde vergoedingen vallen allen onder de normatieve bijdragen, waardoor dit geen verschil veroorzaakt voor de hoogte van de normatieve bijdragen. De verhoging van € 173.000 heeft te maken met een verhoging van de bekostigingsvariabelen, aansluitend aan de loonsverhoging conform de CAO.

Overige subsidies OC&W

In 2021 is een aantal aanvullende vergoedingen van DUO ontvangen voor het voorkomen en inhalen van achterstanden door de coronapandemie. Deze vergoedingen waren niet begroot. Het betreft de vergoeding 'Nationaal Programma Onderwijs (NPO)' á € 441.000, de vergoedingen 'Inhaal- en Ondersteunings Programma (IOP)' á € 40.000 en de vergoeding ter voorkoming van jeugdwerkloosheid á € 5.000. De vergoeding NPO is deels ingezet conform de geschreven plannen, maar nog niet voor het volledige ontvangen bedrag. De ontvangen NPO vergoeding is wel volledig als bate verantwoord in 2021. Voor het deel wat nog niet besteed is, is een bestemmingsreserve gecreëerd. De bestemmingsreserve heeft een hoogte van € 177.000 en zal in de komende jaren ingezet worden conform plan. De vergoeding IOP was een aanvraagsubsidie en is in 2021 volledig ingezet en verantwoord.

Verder is de vergoeding studieverlof € 15.000 hoger dan begroot en is er een subsidie voor de opleiding van onderwijsassistent naar leraar ontvangen á € 5.000. Tevens is er een vergoeding voor zij-instroom ontvangen á € 8.000 die niet begroot was. In totaal zijn de overige subsidies van OC&W € 514.000 hoger dan begroot.

De financiële middelen die ontvangen worden van het samenwerkingsverband PO zijn in 2021 € 187.000,- hoger dan begroot. Dit betreffen reguliere middelen van het samenwerkingsverband en de groeibekostiging die hoger vastgesteld is. Deze extra middelen worden ingezet voor extra personeel in de scholen. Met name op De Kimkiel is de groei van het aantal leerlingen groot door de extra kleutergroep die het schooljaar 2020-2021 gestart is en doorgezet in 2021-2022. Hiervoor wordt ook extra personeel ingezet.

Gemeentelijke bijdragen

De vergoeding van de gemeente is € 185.000 hoger dan begroot. Dit verschil wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de gemeente alsnog een vergoeding verstrekt heeft voor de aanpassingen in het binnenklimaat van De Kimkiel. De hiermee gemoeide kosten zijn in 2019 verwerkt in het resultaat van SCSOG aangezien er geen bijdrage vanuit de gemeente toegezegd werd op dat moment. In 2021 is een vergoeding van € 175.000 hiervoor ontvangen. Verder is er een vergoeding voor een specifiek leertraject ontvangen van de gemeente en was de vergoeding voor de gymzalen iets hoger.

Overige baten

De overige baten zijn ongeveer € 293.000,- hoger dan begroot.

De detacheringsofbrengsten zijn € 5.000 hoger dan begroot. Deze afwijking ontstaat door iets hogere inzet op de Draaimolen vanaf 1-8-2021.

De ouderbijdragen zijn € 9.000 lager dan begroot doordat veel activiteiten waarvoor normaliter een ouderbijdrage plaatsvindt geen doorgang hebben kunnen vinden in verband met de coronamaatregelen.

Tevens mogen de ouderbijdragen geen verplicht karakter meer hebben vanaf het schooljaar 2021-2022 waardoor niet alle gevraagde bijdragen ontvangen worden.

De regionimiddelen en ESF-middelen voor arbeidsmarktbevordering zijn gezamenlijk € 116.000,- hoger dan begroot door een verhoging van de subsidie voor De Bolster en een toekenning bij De Wingerd die niet begroot is.

Verder is er een subsidie 'Extra Handen voor de Klas' ontvangen á € 71.000. Dit is een subsidie vanuit DUO die regionaal aangevraagd is door RENN4. Aangezien SCSOG een deel van de regionale vergoeding ontvangen heeft via RENN4 worden de inkomsten als 'overige baten' verantwoord. De middelen zijn volledig ingezet en verantwoord richting RENN4, die vervolgens zorgdraagt voor de verantwoording richting DUO.

De inkomsten Educonnect zijn € 75.000 hoger dan begroot door extra externe opdrachten. De interne doorbelasting naar de scholen voor de inzet van Educonnect, á € 70.000 begroot, is daardoor niet nodig in 2021.

Tenslotte zijn er verschillende kleinere bijdragen ontvangen voor onder andere de 'Gezonde School' 'Cultuureducatie', 'Muziek' en 'STEAM' voor een totaalbedrag van ongeveer € 7.000 en is de interne doorbelasting van de ICT diensten, vanuit het bestuur aan de PO-scholen, geboekt als overige baten voor een bedrag á € 28.000.

Afwijking lasten

Ten opzichte van de begroting zijn met name de personele lasten en de huisvestingslasten gestegen. De afschrijvingslasten en de overige lasten sluiten redelijk aan bij de begroting. De totale lasten zijn € 787.000 hoger dan begroot.

Personele lasten

De kosten voor de inzet van personeel (eigen personeel + inhuur) zijn ongeveer € 714.000,- hoger dan begroot. Dit zijn de personele kosten inclusief vervanging. Voor de zwangerschapsverloven en ziekte in het VO zijn de ontvangen uitkeringen € 133.000 hoger dan begroot, waardoor per saldo de kosten voor de inzet van personeel € 581.000,- hoger is dan begroot. Deze verhoging heeft deels te maken met een loonsverhoging conform de CAO. Dit is gecompenseerd in de personele bekostiging. Daarnaast is er extra personeel ingezet voor de continuering van de extra groep op De Kimkiel (bekostigd door de extra groeibekostiging), waar in de begroting geen rekening mee gehouden is. Verder zijn er vele extra subsidies ontvangen om corona-achterstanden weg te werken zoals NPO, IOP en EHK, waarvoor zowel eigen personeel als extra extern personeel voor ingezet is. Wel hebben we te maken met enorme krapte op de arbeidsmarkt waardoor niet alle reguliere- en vervangingsvacatures volledig ingevuld zijn en er per saldo een positief resultaat ontstaat op de personele baten en lasten.

De dotatie aan de personele voorziening is € 9.000 hoger dan begroot door onder andere een instroom van personeel met al een aantal jaren diensttijd in het onderwijs. De overige personele kosten zijn € 12.000 hoger dan begroot dan begroot. Dit komt onder andere door de kosten van het project m.b.t. ICT-visie á € 34.000. De kosten voor Arbo zijn daarentegen € 22.000 lager dan begroot, door minder langdurig zieken.

Afschrijvingslasten

De afschrijvingslasten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € 165.000,- hoger dan begroot. De huren voor de gymzalen zijn € 7.000 lager dan begroot doordat er minder gebruik van de gymzaal gemaakt is, door de tijdelijke sluiting van de scholen door corona. De uitgaven voor dagelijks/correctief onderhoud zijn € 101.000 hoger dan begroot doordat er een aantal onverwachte incidenten hebben plaatsgevonden. Met name op De Bolster zijn extra kosten gemaakt door verzakking van de kasvloer en problemen met de riolering. Verder zijn er op De Fiduciaschool meer kosten gemaakt voor het verhelpen van incidenten aangezien hier geen groot onderhoud meer plaatsvindt in verband met de verwachte nieuwbouw. Voor De Fiduciaschool is wel een dotatie aan de onderhoudsvoorziening begroot. Het betreft hier dus een verschuiving van de kosten en geen extra kosten ten opzichte van de

begroting. De dotatie aan de onderhoudsvoorziening in € 42.000 hoger dan begroot. Aan de ene kant betreft dit een verlaging doordat er geen dotatie plaatsvindt bij De Fiduciaschool á € 40.000 en aan de andere kant betreft het een verhoging van € 82.000 door hogere kosten voor de uitvoering in 2021 dan opgenomen in het MJOP, en een aanpassing van de plannen voor de komende jaren. Hiervan is ongeveer € 38.000 voor de aanpassing van de akoestiek in de gymzaal van De Wingerd in 2021, waar voor een andere optie is gekozen dan opgenomen in het MJOP. De overige € 44.000 betreffen met name aanpassingen in de plannen van De Bolster en De Kimkiel voor de komende jaren.

De energielasten zijn € 9.000 lager dan begroot en de schoonmaakkosten zijn € 9.000 hoger dan begroot. Verder zijn de kosten voor tuinonderhoud € 9.000 hoger dan begroot en de begeleiding van Syplon ongeveer € 20.000 hoger dan begroot voor de begeleiding van de complexe vraagstukken. Dit betrof onder verzakking van de kasvloer en de riolering op De Bolster en de afwikkeling van de aanvraag bij de gemeente voor de vergoeding van de aanpassingen van de ventilatie op De Kimkiel.

Overige lasten

De overige lasten zijn € 20.000,- hoger dan begroot. De kosten voor administratie en beheer zijn € 27.000 lager dan begroot. Deze verlaging komt onder andere doordat er geen verantwoording ESF opgesteld hoefde te worden in 2021 en doordat de uitgaven voor kantoorbenodigdheden en telefoonkosten iets lager zijn geweest.

De kosten voor inventaris en apparatuur zijn € 8.000 hoger dan begroot doordat de kosten voor ICT contracten iets duurder zijn dan verwacht. Het ICT beheer wordt sinds 2021 in eigen beheer uitgevoerd waardoor een aantal contracten nu voor het eerst zelf afgesloten zijn en iets te laag begroot zijn

De kosten voor leermiddelen zijn € 9.000 hoger dan begroot. Alle scholen hebben iets meer uitgegeven dan begroot voor leermiddelen doordat er een duidelijke prijsstijging heeft plaatsgevonden op de leermiddelen. De overige lasten zijn € 20.000 hoger dan begroot door met name extra uitgaven voor cultuureducatie. Cultuureducatie is één van de interventies waar op ingezet wordt in de NPO-plannen. De extra kosten worden dus gedekt uit de ontvangen NPO-middelen

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten zijn € 66.000 hoger dan begroot. Dit komt door de ongerealiseerde winst op de effectenportefeuille, aangezien de portefeuille in de jaarrekening opgenomen moet worden tegen actuele waarde. Dit betreft een dagkoers en kan in een volgende jaarrekening een heel ander beeld geven. Op lange termijn wordt een gemiddeld rendement van 4% verwacht.

Samenvatting exploitatieresultaat

Het resultaat wijkt € 632.000 positief af van de begroting. Grotendeels ontstaat deze forse afwijking door ontvangen vergoedingen voor lasten in voorgaande of komende jaren zoals de ontvangen vergoeding van de gemeente voor de aanpassingen in de klimaatinstallatie van De Kimkiel in 2019 en de ontvangen NPO-middelen voor uitvoering van de NPO-plannen in de komende jaren. In totaal gaat het om een bedrag van € 352.000 aan extra middelen in 2021, waar lasten uit andere jaren tegenover staan. Verder is er een ongerealiseerd rendement op de beleggingsportefeuille á € 74.000 verwerkt in de jaarrekening wat een dagkoers betreft.

Het overige resultaat over 2021 is € 206.000 positief ten opzichte van de begroting. Hiervan is ongeveer € 75.000 veroorzaakt door extra inkomsten binnen Educonnect, waardoor de bijdrage vanuit de scholen niet nodig bleek te zijn. Het overige resultaat ontstaat met name door de vele extra personele vergoedingen. De vergoedingen zijn voornamelijk ingezet voor extra personele inzet, maar door de krapte op de arbeidsmarkt konden een aantal (vervangings-) vacatures niet direct ingevuld worden. Hierdoor vallen de reguliere loonkosten lager uit dan begroot. Door de inzet van de aanvullende formatie op de scholen, vanuit de projectgelden, zijn de gaten opgevuld in de reguliere formatie. De extra onderhoudskosten konden daardoor ook ruimschoots opgevangen worden door het positieve resultaat op de personele baten en lasten.

De SCSOG is in control. Ontvangen middelen worden zo veel mogelijk ingezet waarvoor deze bedoeld zijn zodat ze ten goede komen aan de kwaliteit van het onderwijs. Helaas hadden we in 2021 te maken met beperkingen en krapte op de arbeidsmarkt maar we zijn er toch weer in geslaagd om de middelen efficiënt en doelmatig in te zetten. Een deel van de ontvangen middelen is nog niet ingezet maar opgenomen in de reserves. Deze middelen zullen in de komende jaren conform planvorming ingezet worden.

Treasury- en financieringsbeleid

De uitgangspunten van het voorschrift beleggen en belenen is vertaald in het Treasurystatuut. Het Treasurystatuut is in 2021 herzien, waarbij er onderscheid gemaakt is tussen de richtlijnen voor beleggen en belenen van het publieke en het private vermogen. Het afgelopen jaar is binnen de kaders van dit statuut gehandeld. Met de huisbankier vindt regelmatig afstemming plaats over optimalisering van het rendement op de uitstaande middelen.

Beleggingsportefeuille publiek

In het jaar 2021 is er een kleine wijziging geweest in de obligatieportefeuille van SCSOG. De 4 1/8% Rabobank Nederland obligaties zijn in januari 2021 afgelost. De verkoopwaarde was op dat moment gelijk aan de nominale waarde á € 200.000,-. De aanschafwaarde was € 210.000,-. De lossing veroorzaakt dus een verlies van € 10.000,- waarvan € 2.000 al als koersverlies in 2020 verwerkt is. Er was geen optie beschikbaar om de vrijgevallen middelen opnieuw te beleggen in obligaties waardoor de middelen zijn toegevoegd aan de liquide middelen van SCSOG.

De aanschafwaarde of een lagere aanschafwaarde van de obligaties zijn verwerkt in de jaarrekening. De koerswaarde per 31-12-2021 is van nagenoeg alle obligaties hoger dan de aanschafwaarde. Alleen de obligaties 3% Ned. Waterschapsbank hebben een lagere koerswaarde. Deze lagere koerswaarde wordt opgenomen in 2021. Het (ongerealiseerde) verlies wordt verwerkt in de exploitatie 2021. Het gaat om een koersverlies van € 6.504,-.

Beleggingsportefeuille privaat

In het jaar 2021 is het Treasurystatuut aangepast waarin onderscheid gemaakt is tussen de publieke en private middelen. De mogelijkheden tot beleggen met de private middelen zijn ruimer dan met de publieke midden. In overleg met de adviseur van de ABN AMRO en de raad van toezicht is er voor gekozen om in eerste instantie een bedrag van € 1.000.000,- te beleggen in een Duurzaam Beleggen Mandaat met een risicoprofiel 'Matig offensief'. In december is dit bedrag met € 475.000,- verhoogd zodat het volledige private vermogen van SCSOG belegd is. Het (ongerealiseerde) resultaat over de private beleggingsportefeuille in 2021 is ongeveer € 75.000,-.

Liquiditeiten

In 2021 zijn er geen onttrekkingen geweest aan de spaarrekeningen van SCSOG. Het totale saldo op de spaarrekeningen betreft per 31-12-2021 € 2.715.057,- waarvan € 1.812.169,- bij de ABN AMRO en € 902.888,- bij de Rabobank.

De bestuursrekening had gedurende het jaar 2021 ruim voldoende saldo om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Het saldo van de bestuursrekening was per 1-1-2021 € 642.247,- en per 31-12-2021 € 141.442,-. Het saldo is ruim € 500.000 lager aan het eind van het jaar dan aan het begin van het jaar. Dit verschil wordt met name veroorzaakt door de overboeking naar de beleggingsportefeuille voor de private middelen á € 1.000.000,- in juli en € 475.000 in december. Deze overboeking is volledig afkomstig van de bestuursrekening.

Financiële kengetallen

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen het totale eigen vermogen minus de materiële vaste activa en het totaal van de rijksbijdragen. Het geeft een indicatie van de financiële veerkracht en continuïteit na een calamiteit. De norm is 10 – 40 procent, afhankelijk van het risicoprofiel van de stichting. Het weerstandsvermogen van SCSOG is 37 procent op 31-12-2021. Dit valt mooi binnen de gestelde norm.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het 'eigen vermogen + voorzieningen' en het 'totale vermogen'. Het geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om te voldoen aan de totale schulden. De norm is vooralsnog 25-50 procent. De stichting zit ruim boven de vastgestelde norm met een solvabiliteit van 84 procent. Dit geeft aan dat de stichting ruim voldoende in staat is om haar schulden te voldoen.

Liquiditeit

Het kengetal liquiditeit is de verhouding tussen de 'vlottende activa' (vorderingen en liquide middelen) en de 'vlottende passiva' (kortlopende schulden). Het geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om te voldoen aan de kortlopende schulden. Een waarde tussen 1,5 en 2,0 is goed. Per 31 december 2021 is de liquiditeit 3,24. Dit geeft aan dat de stichting op korte termijn ruimschoots aan haar verplichtingen kan voldoen.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor wordt bepaald door het totale kapitaal minus de gebouwen en terreinen te delen door de totale baten. Dit kengetal wordt gebruikt om te signaleren of onderwijsinstellingen misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken. Als signaleringsgrens is gesteld voor grote besturen (> 8 miljoen totale baten) 35 procent. De berekende benodigde kapitalisatiefactor voor SCSOG is 43 procent.

De kapitalisatiefactor inclusief financiële baten is 55 procent en hiermee zit de stichting boven de signaleringsgrens. Als we het private vermogen buiten beschouwing laten bij het berekenen van de kapitalisatiefactor dan komt deze uit op 43 procent. Bij de bepaling van de signaleringsgrens wordt onderscheid gemaakt in een drietal functies van de kapitalisatiefactor:

- de financieringsfunctie (t.b.v. vervanging materiële vaste activa);
- de transactiefunctie (voor het afdekken van de kortlopende schulden);
- de bufferfunctie (opvangen van tegenvallers).

Rekening houdende met deze aspecten wordt inzage verkregen in de resterende financiële ruimte. In onderstaand overzicht wordt een bedrag van € 887.449,- getoond ten aanzien van de financiële ruimte.

AANWEZIG KAPITAAL VERSUS BENODIGD KAPITAAL 2021

SCSOG

A. Aanwezig kapitaal

Totaal vermogen	€	7.398.019
-/- gebouwen en terreinen (G&T)	€	145.762
-/- privaat vermogen	€	1.553.000
totaal aanwezig kapitaal (gecorrigeerd)	€	5.699.257
<i>als percentage van de totale baten</i>		<i>43%</i>

B. Benodigd kapitaal: bestuurspecifieke kapitaalsbehoefte

1. kapitaal voor instandhouding materiële vaste activa

a. vervangingswaarde materiële vaste activa	€	4.839.015
b. financieringsbehoefte: mogelijkheid tot spreiding van investeringen		55%
	€	2.661.458

2. kapitaal voor het doen van reguliere transacties (transactiefunctie)

hoogte kortlopende schulden	€	1.164.491
	€	1.164.491

3. kapitaal voor het opvangen van tegenvallers in de exploitatie (bufferfunctie)

A. O.b.v. normatieve uitgangspunt Commissie Don		
- uitgaande van percentage t.o.v. TB		7,5%
- bufferliquiditeit	€	985.859
B. O.b.v.eigen risico-analyse	€	-
Keuze voor wijze bepaling bufferfunctie (A of B)	A	€ 985.859

totaal benodigd kapitaal / kapitaalsbehoefte	€	4.811.808
<i>als percentage van de totale baten</i>		<i>37%</i>

Verschil aanwezig kapitaal - benodigd kapitaal (financiële ruimte)	€	887.449
---	----------	----------------

Rentabiliteit

De rentabiliteit wordt bepaald door het 'resultaat uit gewone bedrijfsvoering' (exploitatieresultaat) te delen door het totaal aan baten. In non-profit organisaties wordt de rentabiliteit ook wel het begrotingsoverschot genoemd (of het begrotingstekort bij een negatief exploitatieresultaat). De norm is positief. In 2021 wordt ruim voldaan aan deze norm met een rentabiliteit van 4,8 procent.

6. Continuïteitsparagraaf

Doel van deze continuïteitsparagraaf is dat iedere belanghebbende of belangstellende kennis kan nemen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid.

Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting 2022-2026 omvat een jaarbegroting die wordt bepaald op basis van de meest actuele gegevens waarbij, voor zover bekend, rekening is gehouden met wijzigingen in het beleid. Vervolgens heeft een vertaling plaatsgevonden naar de daaropvolgende drie jaren die gezamenlijk op hoofdlijnen de meerjarenbegroting vormen.

Leerlingenaantallen en prognoses

Voor alle scholen zijn de actuele leerlingenaantallen en prognoses doorgerekend in de rijksbijdragen. Als we kijken naar de leerlingenaantallen per 1-10-2020 en 1-10-2021 zien we een lichte daling van het aantal leerlingen bij De Fiduciaschool. De lichte daling wordt waarschijnlijk veroorzaakt door latere verwijzingen van leerlingen als gevolg van de coronapandemie. De verwachting is wel dat de school weer volledig vol zit op 1 februari 2022 en de leerlingen alsnog bekostigd worden via de groeibekostiging.

Het leerlingenaantal bij De Bolster is iets gestegen. Deze stijgende lijn is al een aantal jaren gaande. Voor de prognose zijn we uitgegaan van een stabiel leerlingenaantal voor de komende jaren dat net iets lager ligt dan het hoge aantal van de afgelopen teldatum.

Bij De Wingerd zien we een daling van 5 leerlingen ten opzichte van vorig jaar. Deze daling is conform verwachting en een verdere daling wordt in de komende jaren verwacht door een ongelijkmatige leeftijdsopbouw in de school. Naar verwachting zullen de leerlingenaantallen bij De Wingerd vanaf 2025 weer iets gaan stijgen.

Bij De Kimkiel zien we een forse stijging van het aantal leerlingen door de uitbreiding met een extra kleutergroep januari 2021. In de prognose van de leerlingenaantallen is uitgegaan van een tijdelijke extra groep aangezien de huisvesting voor de extra groep niet gefaciliteerd wordt door de gemeente. Vooralnog gaan we er in de prognoses van uit dat de extra groep stopt na het schooljaar 2021-2022.

In onderstaand schema zijn de leerlingentellingen op 1-10-2019, 1-10-2020 en 1-10-2021 per school opgenomen en daarnaast de leerlingprognoses voor de komende vier jaren.

Organisatieonderdeel	LL-aantallen	LL-	LL-	LL-	LL-	LL-	LL-
	1-10-2019	aantallen	LL-aantallen	aantallen	aantallen	aantallen	aantallen
	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023	1-10-2024	1-10-2025
02WR-02WR Fiduciaschool	197	196	192	192	192	192	192
05OP-05OP De Bolster	262	270	278	270	270	270	270
14WT-14WT De Wingerd	135	138	133	131	130	123	124
14WU-14WU De Kimkiel	166	169	193	182	182	182	182
Totaal	760	773	796	775	774	767	768

In onderstaand overzicht is de meerjarenbegroting voor zowel de balans als de exploitatie op hoofdlijnen weergegeven.

GEGEVENS JAARREKENING en BEGROTING						
SCSOG						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	<i>jaarrekening</i>	<i>begroting</i>	<i>begroting</i>	<i>begroting</i>	<i>begroting</i>	<i>begroting</i>
1. Activa						
1.2 Materiële vaste activa	731.206	1.071.827	1.118.108	1.091.563	1.101.143	994.065
1.3 Financiële vaste activa	2.898.635	2.793.635	2.293.635	2.293.635	1.993.635	1.793.635
<i>Vaste activa</i>	3.629.841	3.865.462	3.411.743	3.385.198	3.094.778	2.787.700
1.5 Vorderingen	670.475	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000
1.7 Liquide middelen	3.097.703	2.857.598	2.892.744	2.744.959	2.903.454	3.071.613
<i>Vlottende activa</i>	3.768.178	3.457.598	3.492.744	3.344.959	3.503.454	3.671.613
Totale Activa	7.398.019	7.323.060	6.904.486	6.730.156	6.598.232	6.459.313
<i>waarvan gebouwen en terreinen</i>	145.762	138.762	131.762	124.762	117.762	110.762
2. Passiva						
2.1 Eigen vermogen	4.789.193	4.818.193	4.404.193	4.205.193	4.009.194	3.817.194
2.2 Voorzieningen	1.444.335	1.504.867	1.500.293	1.524.963	1.589.038	1.642.119
2.4 Kortlopende schulden	1.164.491	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Totale Passiva	7.398.019	7.323.060	6.904.486	6.730.156	6.598.232	6.459.313
<i>waarvan bestemmingsreserve privaat</i>	1.553.000	1.553.000	1.553.000	1.553.000	1.553.000	1.553.000
<i>waarvan bestemmingsreserve publiek (NPO,</i>	177.000	214.000	-	-	-	-
3. Baten						
3.1 Rijksbijdragen	12.152.531	12.664.906	11.941.218	11.708.936	11.707.742	11.708.052
3.2 Overige overh.bijdragen en -subs.	241.614	57.000	57.000	57.000	57.000	57.000
3.5 Overige baten	684.274	388.750	358.750	393.750	393.750	393.750
totaal baten	13.078.419	13.110.656	12.356.968	12.159.685	12.158.492	12.158.802
4. Lasten						
4.1 Personeelslasten	10.599.550	11.028.628	10.736.049	10.347.940	10.350.321	10.353.225
4.2 Afschrijvingen	163.929	195.479	227.370	213.195	209.620	203.027
4.3 Huisvestingslasten	888.859	786.500	738.500	738.500	738.500	738.500
4.4 Overige lasten	858.375	871.050	869.050	859.050	856.050	856.050
totaal lasten	12.510.714	12.881.656	12.570.968	12.158.685	12.154.491	12.150.802
Saldo baten en lasten	567.705	229.000	214.000-	1.000	4.000	8.000
5. Financiële baten en lasten						
financiële baten	66.368	-	-	-	-	-
	66.368	-	-	-	-	-
Regulier resultaat	634.073	229.000	214.000-	1.000	4.000	8.000
Projectenpot/bestedingsplan	-	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
Netto resultaat	634.073	29.000	414.000-	199.000-	196.000-	192.000-

In 2022 wordt een exploitatieresultaat van € 229.000 positief begroot, voor verwerking van het Bestedingsplan en de 'projectenpot'. Het resultaat is behoorlijk positief door de hoge NPO-gelden die toegekend zijn voor het schooljaar 2021-2022. Aangezien het niet mogelijk en ook niet gewenst is om dit hoge bedrag volledig in het schooljaar 2021-2022 in te zetten, zal een deel van de NPO-subsidie gestort worden in een bestemmingsreserve. Deze gelden zullen in 2023 ingezet worden om de ingezette aanvullende ondersteuning

voor het schooljaar 2021-2022 voort te kunnen zetten in het schooljaar 2022-2023, terwijl de bijdrage voor NPO naar verwachting een stuk lager zal zijn. Het resultaat over de jaren 2022 en 2023 tezamen geeft een klein positief resultaat á € 15.000. In de jaren 2024, 2025 en 2026 schommelen de resultaten rond de nullijn. Naast de beëindiging van de NPO-aanstellingen per 31-7-2023 is in deze resultaten een aantal taakstellingen verwerkt die gerealiseerd moeten worden wanneer de verwachte leerlingdaling bij De Wingerd en De Kimkiel realiteit wordt.

Bestedingsplan

Binnen de stichting zijn we al langere tijd in gesprek over de reservepositie van de stichting, de risico's die we lopen en de bestedingsruimte die er is om impulsen te geven aan het onderwijs. Dit gesprek wordt gesterkt door de publicaties vanuit OC&W over dit onderwerp en een ontvangen brief in 2020 over toezicht vanuit OC&W over de besteding van de 'bovenmatige middelen' bij onderwijsinstellingen. Uit de berekening voor het bepalen van bovenmatige middelen bij onderwijsinstellingen, komt naar voren dat het saldo van de bovenmatig publieke middelen binnen de SCSOG ongeveer € 1.400.000 is.

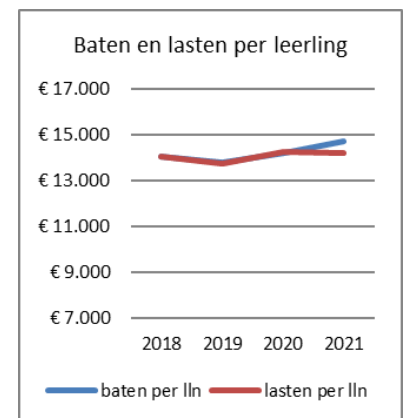
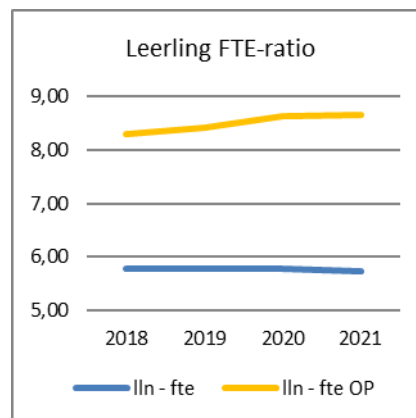
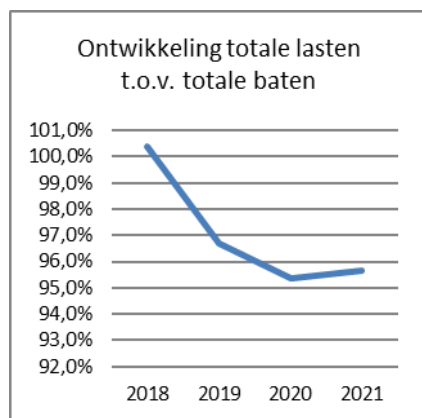
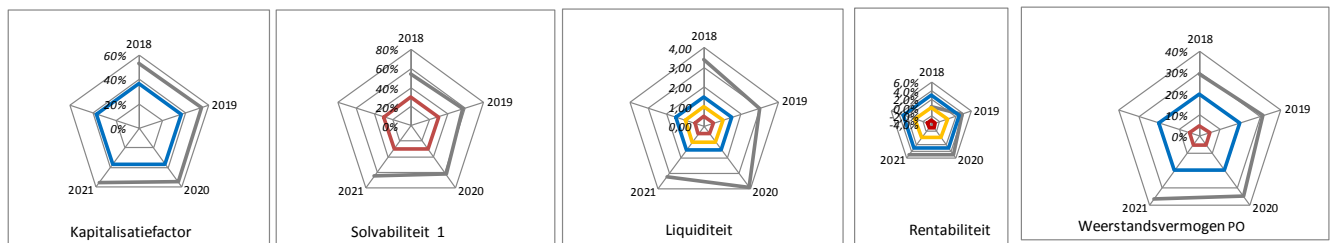
In de begroting 2021 is een 'projectenpot' opgenomen voor investeringen/impulsen in het onderwijs, naast de reguliere bedrijfsvoering, die gedekt worden uit de reserves. Hiervoor is een bedrag van € 200.000 per jaar opgenomen. In 2021 is er veelvuldig gebruik gemaakt van de 'projectenpot' waarbij er mooie initiatieven ontstaan zijn vanuit de scholen voor de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Om het inbrengen van goede initiatieven vanuit de scholen te blijven stimuleren zal de projectenpot blijven bestaan, maar wel in een afgeslankte vorm. Voor de 'projectenpot' zal jaarlijks een bedrag van € 50.000 beschikbaar blijven. Voor de verdere invulling van de besteding van het bovenmatige vermogen is een bestedingsplan opgesteld waarbij een aantal stichtingsbrede doelen verder uitgewerkt zijn. In de meerjarenbegroting is een bedrag van € 150.000 per jaar opgenomen maar dit bedrag kan bij realisatie van de opgenomen doelen, variëren per jaar.

De raad van toezicht heeft de meerjarenbegroting beoordeeld. De raad van toezicht heeft de jaarbegroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023– 2026 goedgekeurd.

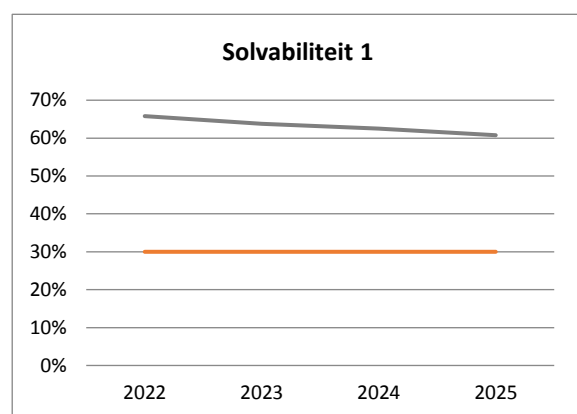
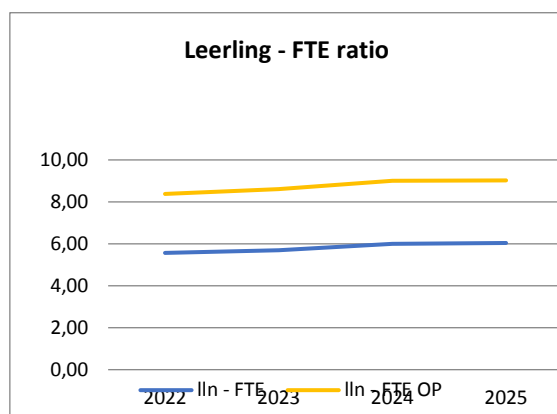
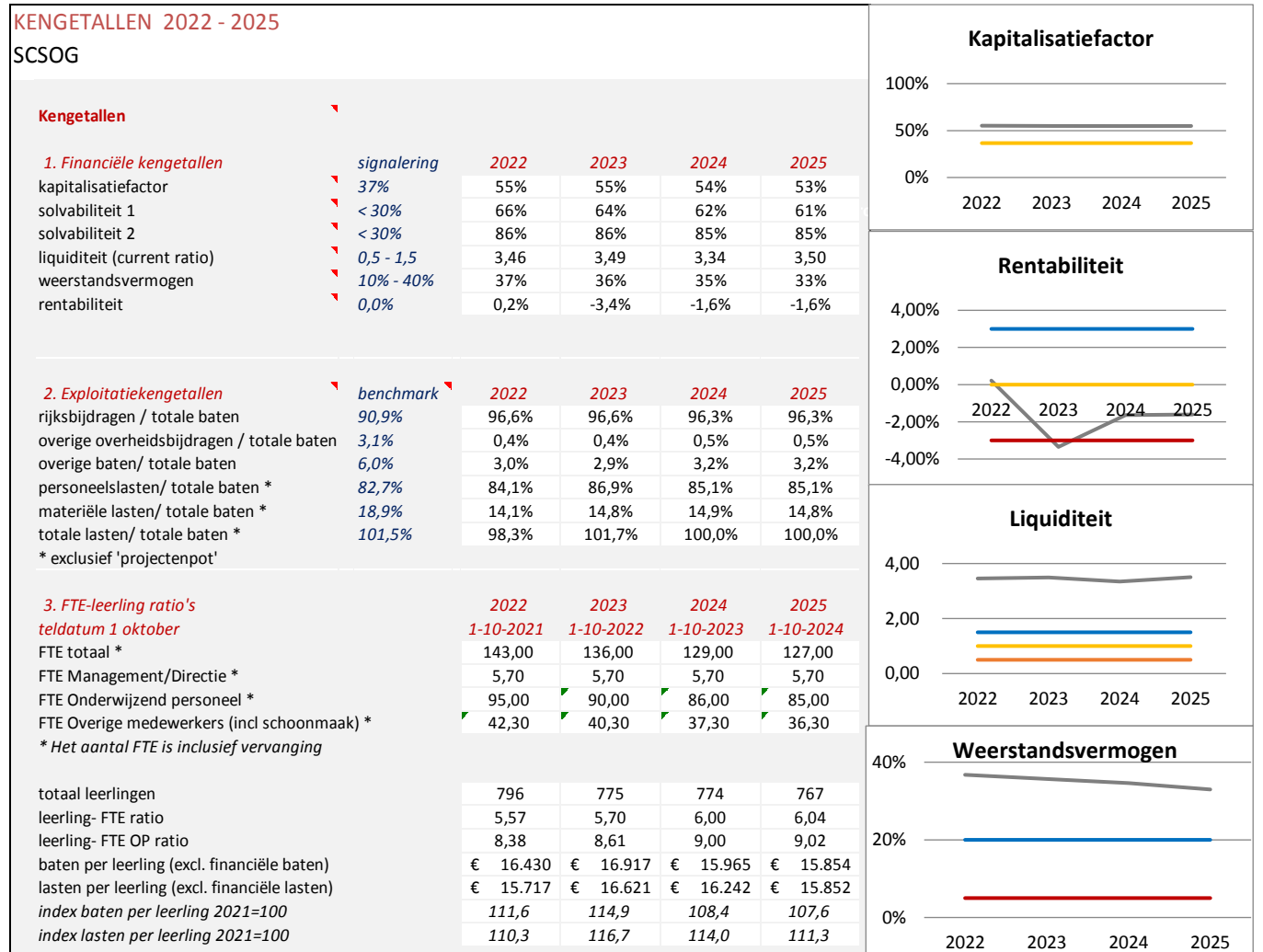
Kengetallen

Onderstaande tabellen en grafieken bevat informatie over het vermogensbeheer, het budgetbeheer en de kengetallen over de periode 2018 tot en met 2021.

VERMOGENS-, BUDGETBEHEER en KENGETALLEN					
SCSOG 2018-2021					
I Vermogensbeheer					
Solvabiliteit					
signaleringsgrens	20%	€	1.479.604		
berekening solvabiliteit	57%	€	4.789.193		
Ruimte solvabiliteit t.o.v. ondergrens		€	3.309.589		
Financiële ruimte					
	KF in €	% van TB/ KF			
A. Aanwezig kapitaal	€ 5.699.257	43%			
B. Benodigd kapitaal	€ 4.811.808	37%			
Financiële ruimte	€ 887.449				
II Budgetbeheer					
1. Exploitatiebegroting					
	saldo	cumulatief			
begroot exploitatieresultaat 2022	€ 29.000	€ 29.000			
prognose exploitatieresultaat 2023	€ 414.000-	€ 385.000-			
prognose exploitatieresultaat 2024	€ 199.000-	€ 584.000-			
prognose exploitatieresultaat 2024	€ 196.000-	€ 780.000-			
2. Liquiditeitsbegroting					
	saldo	cumulatief			
stand liquide middelen 2021		3.097.703			
saldo inkomsten - uitgaven 2022	€ 240.105-	€ 2.857.598			
saldo inkomsten - uitgaven 2023	€ 35.146	€ 2.892.744			
saldo inkomsten - uitgaven 2024	€ 147.785-	€ 2.744.959			
saldo inkomsten - uitgaven 2025	€ 158.495	€ 2.903.454			
toe-/ afname liquide middelen	€ -194.249				
III Kengetallen					
1. Financiële kengetallen					
	signalering	2018	2019	2020	2021
kapitalisatiefactor	37%	54%	54%	54%	55%
solvabiliteit 1	25%-50%	54%	57%	63%	65%
solvabiliteit 2	< 30%	83%	78%	83%	84%
liquiditeit (current ratio)	0,5 - 1,5	3,40	2,97	3,88	3,24
weerstandsvormogen	10% - 40%	29%	31%	35%	37%
rentabiliteit	0,0%	0,2%	3,6%	4,9%	4,8%
2. Exploitatiekengetallen					
	benchmark	2018	2019	2020	2021
rijksbijdragen / totale baten	90,9%	90,5%	90,8%	93,9%	92,9%
overige overheidsbijdragen / totale baten	3,1%	0,6%	0,6%	1,3%	1,8%
overige baten/ totale baten	6,0%	8,8%	8,7%	4,8%	5,2%
personeelslasten/ totale baten	82,7%	85,9%	81,3%	80,6%	81,0%
materiële lasten/ totale baten	18,9%	14,4%	15,4%	14,7%	14,6%
totale lasten/ totale baten	101,5%	100,4%	96,7%	95,3%	95,7%
3. FTE-leerling ratio's					
	teldatum 1 oktober	2018	2019	2020	2021
FTE totaal *	1-10-2017	123,08	126,67	131,27	134,70
FTE OP *	1-10-2018	85,73	87,02	88,04	89,20
* Het aantal FTE is inclusief vervanging					
totaal leerlingen		711	732	760	773
leerling- FTE ratio		5,78	5,78	5,79	5,74
leerling- FTE OP ratio		8,29	8,41	8,63	8,67
baten per leerling (excl. financiële baten)		€ 14.075	€ 13.817	€ 14.233	€ 14.728
lasten per leerling (excl. financiële lasten)		€ 14.071	€ 13.734	€ 14.286	€ 14.243
index baten per leerling		100,0	98,2	103,0	106,6
index lasten per leerling		100,0	97,6	104,0	103,7

Onderstaande tabellen en grafieken bevat informatie over de kengetallen over de periode 2022 tot en met 2025 op basis van de meerjarenbegroting.

Bestuursverklaring inzake interne beheersing

De interne beheersing van de processen binnen de stichting is primair een verantwoordelijkheid van de bestuurder. Het totale stelsel van functiescheidingen, autorisaties en andere maatregelen en procedures ondersteunt het bestuur bij het beheersen van de processen. Naast het inbedden van interne beheersing vanuit de lijn, vindt monitoring op het niveau van interne beheersing en de naleving ervan vanuit de directie plaats en vanuit het administratiekantoor. Het administratiekantoor leverde ook in 2021 een bijdrage in een groot deel van de bedrijfsvoering. Een belangrijke bijdrage aan de interne beheersing is de keuze om een controller en een HR-adviseur in te huren. In 2022 zal de functie van HR-adviseur worden uitgebreid naar een functie van 0,6 fte in eigen dienst. Hierdoor neemt de kwetsbaarheid in de bedrijfsvoering verder af. Een onderdeel van de interne beheersing binnen de SCSOG is de werkgroep financiën, hierbij sluit van elke school een directielid aan en wordt er 5 keer per jaar met de controller gesproken over allerlei financiële vraagstukken.

Het bestuur is van mening dat het gehele stelsel van interne beheersing bijdraagt aan het rechtmatig en doelmatig realiseren van de doelstellingen van de stichting.

Risicomanagement

We signaleren een aantal risico's dat de komende jaren van invloed is op het voortbestaan van (scholen van) de stichting. Deze risico's hebben een plek in het strategisch beleidsplan voor de komende jaren.

Hieronder benoemen we de risico's met een inschatting van de mogelijke impact:

Risico	Mogelijke impact
Het ernstige, en de komende jaren toenemende, lerarentekort	Hoog
De toename van de werkdruk en het ziekteverzuim	Midden
Kwetsbaarheid van de bedrijfsvoering door afhankelijkheid van externe partijen	Midden
De knelpunten in de huisvesting in relatie tot de uitvoering vanuit een integraal huisvestingsplan gemeente Groningen	Midden
De toenemende eisen vanuit wetgeving t.a.v. de verwerking van persoonsgegevens	Laag

De risico's zoals hierboven aangegeven zijn in het bestuursverslag hierboven reeds beschreven. Een deel van de risico's zijn minder goed beheersbaar omdat ze buiten de rechtstreekse invloed van de stichting liggen, zoals het toenemende lerarentekort in ons land. Andere risico's, zoals de kwetsbaarheid van de bedrijfsvoering door de afhankelijkheid van externe partijen, zijn beter aan te pakken. We hebben zoals beschreven in de afgelopen jaren ingezet op meer interne expertise en professionalisering op het gebied van de eigen bedrijfsvoering. Ook de risicobeheersing op zichzelf is verbeterd, de bestuurder rapporteert over de risico's en de genomen of te nemen maatregelen aan de raad van toezicht. Bij iedere vergadering van de raad van toezicht staat het onderwerp risicobeheersing op de agenda.

Reservepositie

Binnen de stichting zijn we al langere tijd in gesprek over de reservepositie van de stichting, de risico's die we lopen en de bestedingsruimte die er is om impulsen te geven aan het onderwijs. Hierbij speelde de maatschappelijke discussie over 'bovenmatige reserves' bij onderwijsinstellingen ook een rol. In dat kader hebben we in 2019 een risicoanalyse laten uitvoeren door Bureau Samengroei. Hieruit kwam een gemiddeld risicoprofiel naar voren in combinatie met een (zeer) ruime reservepositie.

Dit gesprek werd in 2020 gesterkt door de publicaties vanuit OC&W over dit onderwerp en een ontvangen brief over toezicht vanuit OC&W over de besteding van de 'bovenmatige middelen' bij onderwijsinstellingen. De inspectie heeft een 'signaleringswaarde' ontwikkeld (zie hieronder), als toezicht/handhaving hierop gaan plaatsvinden dan valt de SCSOG in de risicocategorie. De inspectie van het onderwijs heeft een 'signaleringswaarde' ontwikkeld om bovenmatige reserves bij onderwijsinstellingen te signaleren. Deze signaleringswaarde wordt het 'normatief eigen vermogen' genoemd. De aanleiding hiervoor is de conclusie van de inspectie dat de reserves in het onderwijs geleidelijk toenemen.

Het normatief eigen vermogen wordt berekend op basis van de volgende variabelen:

- aanschafwaarde van de gebouwen;
- de boekwaarde van de resterende materiële vaste activa;
- de totale baten.

Het normatief eigen vermogen geldt alleen voor het publieke deel van het eigen vermogen. Privaat vermogen wordt buiten beschouwing gelaten. Als het eigen vermogen groter is dan het normatief eigen vermogen dan kan dit bovenmatig zijn. Vanaf verslagjaar 2020 wordt het bestuur gevraagd verantwoording af te leggen over de hoogte van de reserves in het jaarverslag. Hierbij moeten reserves boven het normatief eigen vermogen onderbouwd worden. Een voorbeeld hiervan is dat het bestuur spaart voor grote investeringen in de toekomst. De komende jaren wordt een bovenmatig eigen vermogen afgebouwd indien hier geen juiste onderbouwing voor is. Vanaf 2024 kan er gehandhaafd worden door het ministerie van OCW. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe het ministerie dit gaat doen.

Het volgende overzicht geeft de berekening van het normatief eigen vermogen bij SCSOG weer op basis van de jaarcijfers over 2021, conform de berekeningswijze van OCW.

Totaal eigen vermogen	4.789.193	
Privaat eigen vermogen	1.553.000	-

Feitelijk eigen vermogen	3.236.193	
Normatief eigen vermogen	1.354.762	-

Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 1.881.431	

De hoge reservepositie is deels te onderbouwen met de risico's die de stichting loopt en voor een ander deel van de reserves is een bestedingsplan geschreven worden om de opgebouwde reserves in te zetten voor het onderwijs.

In augustus 2021 is een eerste opzet voor het bestedingsplan geschreven door de controller en de bestuurder. Het proces voor de verdere totstandkoming van het bestedingsplan is op 31 augustus 2021 met het BMT besproken. Op 23 september 2021 zijn de kaders en de uitgangspunten besproken met de raad van toezicht. De raad stemde in met de kaders, zowel ten aanzien van het proces als ook de voorzet om uit te gaan van het 'normatieve' vermogen gezien het gemiddelde risicoprofiel van de SCSOG. Ook stemde de raad in met het in stand houden van de projectenpot.

Vervolgens is het volgende proces doorlopen:

- Op 8 november is een bijeenkomst met BMT en werkgroep financiën geweest voor de eerste planvorming. Dit heeft geresulteerd in paragraaf 7: Eerste denkrichting bestedingsdoelen.
- Op 22 november 2021 is het concept bestedingsplan besproken met de GMR. De GMR heeft positief geadviseerd over het conceptplan en de denkrichting voor de bestedingsdoelen.
- Op 9 december 2021 is het concept bestedingsplan inclusief de denkrichting voor de bestedingsdoelen besproken met de raad van toezicht. De raad was positief over de denkrichting voor de bestedingsdoelen.

Op 18 januari 2022 is het bestedingsplan inclusief de financiële paragraaf vastgesteld in het BMT. Op 24 januari 2022 heeft de GMR ingestemd met het bestedingsplan. Op 17 februari 2022 heeft de raad van toezicht het bestedingsplan goedgekeurd. Het bestedingsplan zal jaarlijks worden geëvalueerd en eventueel bijgesteld.

Rapportage toezichthoudend orgaan

Hiervoor verwijzen wij u naar het verslag van de raad van toezicht in hoofdstuk 2.

Jaarrekening 2021

A1 Grondslagen

1 Algemeen

Activiteiten van het bevoegd gezag

In deze jaarrekening zijn de activiteiten van de Stichting SCSOG en van de onder deze rechtspersoon vallende scholen (zie gegevens rechtspersoon) verantwoord.

Grondslagen voor de jaarrekening

Bij de inrichting van de jaarrekening is de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, RJ-richtlijn 660 en Titel 9 Boek 2 BW gehanteerd. De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's. In de balans is het resultaatbestemmingsvoorstel reeds verwerkt. De waardering van activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Segmentatie

VO en PO is een afzonderlijk bedrijfssegment. Bij de verdeling van de staat van baten en lasten per operationeel segment is aangesloten op de onderwijssector waarin de activiteiten worden uitgevoerd. De optelsom van deze afzonderlijke staten van baten en lasten is gelijk aan het totale resultaat van de rechtspersoon.

Financiële instrumenten

De Stichting SCSOG heeft alleen primaire financiële instrumenten, voor de grondslagen wordt verwezen naar de behandeling per post.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Investerings in meubilair, ICT, machines, voertuigen en leermiddelen worden op de balans gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven vanaf de maand van aanschaf. Als ondergrens van de te activeren activa wordt € 500,- aangehouden. Investeringsubsidies die ontvangen zijn, worden in mindering gebracht op de investering. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Eigendom

Schoolgebouwen, waarvan het juridisch eigendom berust bij de vereniging en het economisch eigendom bij de gemeente, zijn niet in de balans opgenomen. Eventuele bruikleenscholen zijn eveneens niet verwerkt.

De kosten van groot onderhoud aan de schoolgebouwen worden ten laste gebracht van de voorziening groot onderhoud.

Financiële vaste activa

De overige financiële vaste activa (waaronder effecten), die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de vereniging duurzaam te dienen, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

De handelsportefeuille wordt gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

Liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen die gedurende langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Algemene reserve publiek

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten. Aan de reserve worden via de resultaatbestemming overschotten in een boekjaar toegevoegd en tekorten onttrokken.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de Stichting SCSOG.

Bestemmingsreserves (publiek en privaat)

Hieronder opgenomen publieke en private reserves zijn bedoeld voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden. Per bestemmingsreserve is aangegeven of deze is opgebouwd uit privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke middelen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker maar wel betrouwbaar te schatten is. Er is sprake van verwachte uitstroom van middelen.

Voorziening groot onderhoud

De voorziening groot onderhoud is gebaseerd op de strikte toepassing van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving RJ 212.451 en RJ 212.452. De methode gaat uit van het gelijkmatig opbouwen van de voorziening groot onderhoud per gebouw en per onderhoudscomponent, tussen de momenten van het uitvoeren van het groot onderhoud (onderhoudscyclus). Het uitgevoerde groot onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening ambtsjubileum

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans, gemiddelde salarisstijging en disconteringsvoet. Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening spaarverlof

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van de regeling levensfasebewust personeelsbeleid is een voorziening gevormd. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. Betaalde bedragen inzake spaarverlof personeelsbeleid worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Bij de bepaling van het exploitatiesaldo is uitgegaan van het baten en lastenstelsel. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Kosten hoeven nog geen uitgaven te zijn en opbrengsten nog geen inkomsten.

Rijksbijdragen

- de ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de de staat van baten en lasten.
- geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

- geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Opbrengsten

Subsidies, niet zijnde investeringssubsidies, worden in het resultaat verantwoord zodra het waarschijnlijk is dat de desbetreffende subsidies zullen worden ontvangen en voor zover de hiermee samenhangende bestedingen zijn verricht.

Pensioenen

De Stichting SCSOG heeft een pensioenregeling. Pensioenen voor het onderwijspersoneel zijn ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP).

Per eind 2021 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 110,2%. De pensioenverplichting wordt gewaardeerd volgens de "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering". In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Er bestaat geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het ABP, anders dan het effect van hogere premies.

Rente

Renteopbrengsten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

4 Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij deze methode wordt het nettoresultaat aangepast voor posten van de winst- en verliesrekening die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het verslagjaar, mutaties in de balansposten en posten van de winst en -verliesrekening waarvan de ontvangsten en uitgaven niet worden beschouwd als behorende tot de operationele activiteiten.

De liquiditeitspositie in het kasstroomoverzicht bestaat uit liquide middelen onder aftrek van gerealiseerde bankkredieten. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen operationele, investerings, en -financieringsactiviteiten.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

Model A: Balans per 31 december 2021

(na resultaatverdeling)

1 Activa	31 december 2021	31 december 2020
Vaste Activa		
1.1.2 Materiële vaste activa	731.206	696.033
1.1.3 Financiële vaste activa	<u>2.898.635</u>	<u>1.563.859</u>
<u>Totaal vaste activa</u>	<i>3.629.840</i>	<i>2.259.892</i>
Vlottende activa		
1.2.2 Vorderingen	670.475	744.884
1.2.4 Liquide middelen	<u>3.097.703</u>	<u>3.606.118</u>
<u>Totaal vlottende activa</u>	<u>3.768.179</u>	<u>4.351.002</u>
<u>Totaal activa</u>	<u>7.398.019</u>	<u>6.610.894</u>

2 Passiva	31 december 2021	31 december 2020
2.1 Eigen vermogen	4.789.193	4.155.120
2.2 Voorzieningen	1.444.335	1.334.039
2.4 Kortlopende schulden	1.164.491	1.121.735
<u>Totaal passiva</u>	<u>7.398.019</u>	<u>6.610.894</u>

Model B: Staat van baten en lasten over 2021

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
3 Baten			
3.1 Rijksbijdragen	12.152.531	11.278.046	11.115.062
3.2 Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	241.614	57.000	155.110
3.5 Overige baten	<u>684.274</u>	<u>390.937</u>	<u>572.145</u>
Totaal baten	<u>13.078.419</u>	<u>11.725.983</u>	<u>11.842.317</u>
4 Lasten			
4.1 Personeelslasten	10.599.550	9.997.054	9.544.250
4.2 Afschrijvingen	163.929	164.979	163.890
4.3 Huisvestingslasten	888.859	724.000	756.814
4.4 Overige lasten	<u>858.375</u>	<u>837.950</u>	<u>825.355</u>
Totaal lasten	<u>12.510.714</u>	<u>11.723.982</u>	<u>11.290.308</u>
Saldo baten en lasten	<u>567.705</u>	<u>1.999</u>	<u>552.009</u>
6 Financiële baten en lasten	66.368	-	25.996
<u>Resultaat</u>	<u>634.073</u>	<u>1.999</u>	<u>578.005</u>

Model C: Kasstroomoverzicht

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	567.705	552.009
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	163.929	163.890
Mutaties voorzieningen	110.296	52.200
<i>Veranderingen in vlottende middelen:</i>		
Vorderingen (-/-)	74.409	-109.544
Schulden	<u>42.756</u>	<u>-285.074</u>
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties:	959.095	373.481
Ontvangen interest	45	38.143
Betaalde interest (-/-)	-36.071	-7.054
Koersmutaties financiële vaste activa	-67.956	
Opbrengst financiële activa en effecten	<u>102.395</u>	<u>-5.093</u>
Buitengewoon resultaat	-1.588	25.996
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten:</u>	<u>957.507</u>	<u>399.477</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in MVA (-/-)	-199.101	-296.573
Overige investeringen in FVA	-1.475.000	-510.815
Overige desinvesteringen in FVA	<u>208.180</u>	508.902
	-1.465.921	-298.486
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten:</u>	<u>-508.414</u>	<u>100.991</u>
Mutatie liquide middelen	-508.414	100.991
Beginstand liquide middelen	3.606.118	3.505.127
Mutatie liquide middelen	<u>-508.414</u>	<u>100.991</u>
Eindstand liquide middelen	<u><u>3.097.704</u></u>	<u><u>3.606.118</u></u>

Model VA: Vaste Activa

1 Activa

1.1.2 Materiele vaste activa

	Cumulatieve aanschafwaarde per 1 januari 2021	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 1 januari 2020	Boekwaarde per 1 januari 2021	Mutaties 2021			Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2021	Cumulatieve afschrijvingen tot en met 31 december 2021	Boekwaarde per 31 december 2021
				Investerings	Des- investeringen	Afschrijvingen			
1.1.2.1 Gebouwen en terreinen	181.728	27.979	153.749	-		7.987	181.728	35.966	145.762
1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	2.905.092	2.410.764	494.328	162.125		141.073	3.067.217	2.551.837	515.380
1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	180.929	132.972	47.957	36.976		14.869	217.905	147.841	70.064
Materiële vaste activa	3.267.748	2.571.715	696.033	199.101	-	163.929	3.466.849	2.735.644	731.206

Onder inventaris en apparatuur vallen de posten meubilair, inventaris en ICT middelen.

Duurzame goederen worden geactiveerd bij een aanschafwaarde boven de € 500,-.

Onder andere vaste bedrijfsmiddelen vallen o.a. de vervoersmiddelen en onderwijsleerpakket.

Gehanteerde afschrijvingspercentages inventaris en andere vaste bedrijfsmiddelen per categorie:

	<u>Termijn in jaren</u>	<u>Percentage</u>
1.1.2.1 - gebouwen (verbouw)	40	2,5%
1.1.2.3 - computerapparatuur	3 - 7	33,3% en 14,3%
- meubilair	10	10,0%
- technische inventaris	15	6,67%
1.1.2.4 - leermiddelen	8	12,5%
- vervoer	6	16,67%

1.1.3 Financiële vaste activa

	Mutaties 2021				Boekwaarde per 31 december 2021
	Boekwaarde per 1 januari 2021	Investerin- gen en verstrekte leningen	Desinvesterin- gen en afgeloste leningen	Resultaten	
1.1.3.7 Aandelen	-	1.475.000	-	74.460	1.549.460
1.1.3.8 Overige effecten	1.563.859	-	208.180	-6.504	1.349.175
Financiële vaste activa	1.563.859	1.475.000	208.180	67.956	2.898.635

De aandelen betreft een handelsportefeuille en wordt gewaardeerd op reële waarde.

De koerswaarde van de overige effecten bedraagt op 31 december 2021 € 1.379.796

Model VV: Voorraden en vorderingen

1.2.2 Vorderingen

	31 december 2021	31 december 2020
1.2.2.1 Debiteuren algemeen	252.010	323.684
1.2.2.2 Vorderingen op OCW	332.364	315.559
1.2.2.10 Overige vorderingen	28.916	28.239
1.2.2.14 Te ontvangen interest	8.689	16.577
1.2.2.15 Overlopende activa overige	<u>48.496</u>	<u>60.825</u>
<u>Vorderingen</u>	<u>670.475</u>	<u>744.884</u>
 Uitsplitsing		
<i>15100 - Debiteuren diversen</i>	<u>252.010</u>	<u>323.684</u>
<u>1.2.2.1 Debiteuren algemeen</u>	252.010	323.684
<i>15200 - Vordering Ministerie</i>	<u>332.364</u>	<u>315.559</u>
<u>1.2.2.2 Vorderingen op OCW</u>	332.364	315.559
<i>15700 - Rekening-courant derden</i>	-	200
<i>15790 - Nog te ontvangen bedragen</i>	<u>28.916</u>	<u>28.039</u>
<u>1.2.2.10 Overige vorderingen</u>	28.916	28.239
<i>15885 - Te ontvangen interest</i>	<u>8.689</u>	<u>16.577</u>
<u>1.2.2.14 Te ontvangen interest</u>	8.689	16.577
<i>15800 - Vooruitbetaalde lasten</i>	-	1.481
<i>15822 - Rekening courant (Youforce)</i>	212	42
<i>15840 - Transitorische posten</i>	<u>48.284</u>	<u>59.301</u>
<u>1.2.2.15 Overlopende activa overige</u>	48.496	60.825

Model EL: Effecten en Liquide middelen

1.2.4 Liquide middelen

	<u>31 december 2021</u>	<u>31 december 2020</u>
1.2.4.1 Kasmiddelen	2.096	919
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	<u>3.095.607</u>	<u>3.605.198</u>
<u>Liquide middelen</u>	<u><u>3.097.703</u></u>	<u><u>3.606.118</u></u>

Model EV: Eigen vermogen

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 1 januari 2021	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2021
2.1.1.1 Algemene reserve	2.656.045	382.299	20.264	3.058.608
2.1.1.2 Bestemmingsreserve publiek	20.384	177.314	-20.264	177.434
2.1.1.3 Bestemmingsreserves privaat	1.478.691	74.460	-	1.553.151
<u>Eigen Vermogen</u>	4.155.120	634.073	-	4.789.193

Uitsplitsing

<i>21150 - Algemene reserve</i>	2.656.045	382.299	20.264	3.058.608
<u>2.1.1.1</u> <u>Algemene reserve</u>	2.656.045	382.299	20.264	3.058.608
<i>21220 - Bestemmingsreserve NPO-gelden</i>	-	177.434	-	177.434
<i>21305 - Bestemmingsreserve ICT</i>	20.384	-120	-20.264	0
<u>2.1.1.2</u> <u>Bestemmingsreserve publiek</u>	20.384	177.314	-20.264	177.434

Model VL: Voorzienen en langlopende schulden

2.2 Voorzienen

	Stand per 1 januari 2021	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31 december 2021	Looptijd < 1 jaar	Looptijd 1 t/m 5 jaar	Looptijd > 5 jaar
2.2.1 Personele voorzieningen	157.496	27.883	20.306	8.359		156.714	9.552	89.349	57.813
2.2.3 Voorziening groot onderhoud	1.176.543	205.176	94.098	-		1.287.621	75.717	438.597	774.882
<u>Voorzienen</u>	1.334.039	233.059	114.404	8.359	-	1.444.335	85.269	527.946	832.695

Uitsplitsing

<i>22100 - Voorziening jubilea</i>	141.583	27.883	20.306	8.359		140.801	9.552	73.436	57.813
<i>22101 - Voorziening spaarverlof</i>	15.913	-	-	-		15.913	-	15.913	-
<u>2.2.1 Personele voorzieningen</u>	157.496	27.883	20.306	8.359	-	156.714	9.552	89.349	57.813
<i>22300 - Voorziening groot onderhoud</i>	1.176.543	205.176	94.098	-		1.287.621	75.717	438.597	774.882
<u>2.2.3 Voorziening groot onderhoud</u>	1.176.543	205.176	94.098	-	-	1.287.621	75.717	438.597	774.882

Model KS: Kortlopende schulden

2.4 Kortlopende schulden

	31 december 2021	31 december 2020
2.4.8 Crediteuren	101.681	156.614
2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen	488.460	403.035
2.4.10 Pensioenen	145.817	122.737
2.4.12 Overige kortlopende schulden	26.289	18.892
2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ	4.800	52.067
2.4.16 Vooruit ontvangen bedragen	45.428	53.091
2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen	352.016	315.299
Kortlopende schulden	1.164.491	1.121.735
Uitsplitsing		
<i>24300 - Crediteuren</i>	101.681	156.614
<u>2.4.8 Crediteuren</u>	101.681	156.614
<i>24700 - Af te dragen aan Belastingdienst</i>	477.258	377.749
<i>24723 - Af te dragen BTW</i>	11.202	8.406
<i>24732 - Te betalen premie RF</i>	-	16.880
<u>2.4.9 Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>	488.460	403.035
<i>24800 - Te betalen pensioenbijdragen</i>	145.817	122.737
<u>2.4.10 Pensioenen</u>	145.817	122.737
<i>24900 - Nog te betalen bedragen</i>	21.446	16.581
<i>24930 - Te betalen netto salarissen</i>	4.843	2.312
<u>2.4.12 Overige kortlopende schulden</u>	26.289	18.892
<i>24020 - Nog te besteden subsidies ministerie</i>	4.800	52.067
<u>2.4.14 Vooruit ontvangen subsidies OCW/EZ</u>	4.800	52.067
<i>24035 - Regiogelden PrO De Bolster</i>	6.384	7.389
<i>24040 - Vooruitontvangen bedragen</i>	3.478	895
<i>24080 - Nog te besteden doelsubsidies overig</i>	35.566	44.807
<u>2.4.16 Vooruit ontvangen bedragen</u>	45.428	53.091
<i>24050 - Aanspraken vakantiegeld</i>	352.016	315.299
<u>2.4.17 Vakantiegeld en vakantiedagen</u>	352.016	315.299

Model G: Verantwoording subsidies

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing	De activiteiten zijn ultimo 2021 conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond		
	Kenmerk	datum		
Subsidie zij-instromers	DL/B/110284	28-08-2020	N	
Subsidie voor studieverlof	VO/1091439	27-10-2020	J	
Inhaal- en onderst.programma	IOP2-40851-PO	25-08-2020	J	

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2020	Totale subsidiabele kosten t/m 2020	Saldo per 1 januari 2021	Ontvangen in 2021	Subsidiabele kosten in 2021	Te verrekenen per 31 december 2021
	Kenmerk	datum	€	€	€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2020	Totale subsidiabele kosten t/m 2020	Saldo per 1 januari 2021	Ontvangen in 2021	Subsidiabele kosten in 2021	Saldo per 31 december 2021
	Kenmerk	datum	€	€	€	€	€	€
Totaal			0	0	0	0	0	0

Model OB: Opgave overheidsbijdragen

3.1 Rijksbijdragen

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW	10.120.460	9.947.046	9.607.140
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	590.401	76.000	152.633
3.1.3.1 Doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden	1.441.671	1.255.000	1.355.289
<u>Rijksbijdragen</u>	12.152.531	11.278.046	11.115.062

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
3.2.2.2 Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	241.614	57.000	65.615
3.2.2.3 Overige overheden	-	-	89.495
<u>Overige overheidsbijdragen en -subsidies</u>	241.614	57.000	155.110

Model AB: Opgave andere baten

3.5 Overige baten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
3.5.1 Opbrengst verhuur	6.235	7.500	8.679
3.5.2 Detachering personeel	111.662	107.000	128.862
3.5.5 Ouderbijdragen	17.717	27.050	19.174
3.5.10 Overige	548.660	249.387	415.430
<u>Overige baten</u>	684.274	390.937	572.145

Model LA: Opgave van de lasten

4 Lasten

4.1 Personele lasten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
4.1.1 Lonen en salarissen	10.010.826	9.435.372	9.425.576
4.1.2 Overige personele lasten	743.111	583.182	571.249
4.1.3 Af: Ontvangen vergoedingen	154.386	21.500	170.074
Compensatie Transitievergoeding		-	282.501
<u>Personele lasten</u>	10.599.550	9.997.054	9.544.250
Uitsplitsing			
4.1.1.1 <i>Brutolonen en salarissen</i>	<i>7.527.601</i>		<i>7.149.323</i>
4.1.1.2 <i>Sociale lasten</i>	<i>1.097.116</i>		<i>1.049.866</i>
4.1.1.3 <i>Premies Participatiefonds</i>	<i>158.874</i>		<i>167.406</i>
4.1.1.4 <i>Premies Vervangingsfonds</i>	<i>2.115</i>		<i>5.981</i>
4.1.1.5 <i>Pensioenpremies</i>	<i>1.225.120</i>		<i>1.053.000</i>
<u>Lonen en salarissen</u>	10.010.826	9.435.372	9.425.576
4.1.2.1 <i>dotaties voorzieningen</i>	19.524	11.000	38.293
4.1.2.2 <i>personeel niet in loondienst</i>	388.742	250.000	265.831
4.1.2.3 <i>overige</i>	334.845	322.182	267.125
<u>Overige personele lasten</u>	743.111	583.182	571.249

4.2 Afschrijvingslasten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
4.2.2 Afschrijvingen materiele vaste activa	163.929	164.979	163.890
<u>Afschrijvingslasten</u>	163.929	164.979	163.890

4.3 Huisvestingslasten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
4.3.1 Huurlasten	37.018	44.500	40.463
4.3.3 Onderhoudslasten	204.723	95.000	130.270
4.3.4 Energie en water	162.755	172.500	150.425
4.3.5 Schoonmaakkosten	188.811	179.500	189.399
4.3.6 Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	31.985	32.000	31.157
4.3.7 Dotatie voorziening onderhoud	205.176	163.000	170.069
4.3.8 Overige huisvestingslasten	58.390	37.500	45.033
<u>Huisvestingslasten</u>	888.859	724.000	756.814

4.4 Overige lasten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
4.4.1 Administratie en beheer	215.333	242.400	210.994
4.4.2 Inventaris en apparatuur	220.538	212.500	214.313
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen	222.241	213.500	212.181
4.4.5 Overige	200.264	169.550	187.866
<u>Overige lasten</u>	858.375	837.950	825.355
Specificatie honorarium			
4.4.1.1 <i>Onderzoek jaarrekening</i>	19.204		15.595
4.4.1.2 <i>Andere controle opdracht</i>			
4.4.1.3 <i>Fiscale adviezen</i>	127		
4.4.1.4 <i>andere niet-controle dienst</i>			
<u>Accountantslasten</u>	19.331	0	15.595

Model FB: Financiële baten en lasten

6 Financiële baten en lasten

	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
6.1.4 Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	102.440	-	38.143
6.2.1 Rentelasten (-/-)	36.071	-	12.147
<u>Financiële baten en lasten</u>	66.368	-	25.996

Model E: Overzicht verbonden partijen

Naam

Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Provincie Groningen PO 20.01

Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Groningen Stad VO 20.01

Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Groningen Ommelanden VO 20.02

Segmentatie

	PO	VO
3 Baten		
3.1 Rijksbijdragen	7.847.323	4.305.209
3.2 Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	240.426	1.188
3.5 Overige baten	<u>491.647</u>	<u>192.627</u>
Totaal baten	<u>8.579.395</u>	<u>4.499.024</u>
4 Lasten		
4.1 Personeelslasten	6.867.563	3.731.987
4.2 Afschrijvingen	115.750	48.179
4.3 Huisvestingslasten	529.866	358.993
4.4 Overige lasten	<u>560.022</u>	<u>298.353</u>
Totaal lasten	<u>8.073.200</u>	<u>4.437.513</u>
Saldo baten en lasten	<u>506.195</u>	<u>61.510</u>
6 Financiële baten en lasten	66.368	
<u>Resultaat</u>	<u>572.563</u>	<u>61.510</u>

WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector

4.1: Vermelding bezoldiging topfunctionarissen

Vermelding topfunctionarissen

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op SCSOG.

Het voor SCSOG toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 149.000, het WNT-maximum voor het onderwijs, klasse C.

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal studenten	1
Gewogen aantal onderwijssoorten	3
Totaal aantal complexiteitspunten	<u>8</u>

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2021	A. Osinga
Bedragen x € 1	Bestuurder
Functiegegevens	
Aanvang en einde dienstvervulling in 2021	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	0,8
Dienstbetrekking	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkosten vergoeding	93.789
Beloning betaalbaar op termijn	17.494
Subtotaal	111.283
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	119.200
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.	-
Totale bezoldiging	111.283

Gegevens 2020	A. Osinga
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde dienstvervulling in 2020	01/01 - 31/12
Deeltijdfactor 2020 in fte	0,8
Dienstbetrekking	ja
Beloning plus belastbare onkosten vergoeding	92.053
Beloning betaalbaar op termijn	15.754
Subtotaal	107.807
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	114.400
Totale bezoldiging 2020	107.807

1d Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.700 of minder

Gegevens 2021	
Naam toezichthoudende topfunctionaris	Functie
J.F. Deinum	Voorzitter
B. Kuiken	Lid
M. Nap	Lid
A. Dijkstra	Lid
M.C. Bouma	Lid

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Langlopende verplichtingen:

Het bestuur heeft volgende kopieercontracten afgesloten:

- De Bolster, een leasecontract met Grenke voor een periode van 5 jaar met ingang van 1 januari 2020. Contractprijs € 483 per maand.
- De Wingerd, een contract met Ricoh voor een periode van 45 maanden met ingang van 22 september 2021. De kosten bedragen € 774 per maand.
- De Kimkiel, een contract met Ricoh voor een periode van 45 maanden met ingang van 22 september 2021. De kosten bedragen € 859 per maand.

- De Fiducia, een contract met Ricoh voor een periode van 45 maanden met ingang van 22 september 2021. De kosten bedragen € 859 per maand.

Voorziening RDI

Voor de Regeling Duurzame Inzetbaarheid (RDI) heeft de stichting geen voorziening opgenomen. Voor PO geldt dat er geen afspraken zijn gemaakt met het personeel (daarom geen gespaarde uren). Voor VO geldt dat het gedurende het jaar wordt uitbetaald.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de waardering van de in de balans getoonde posten of het resultaat.

Overige gegevens

Statutaire resultaatbepaling

Vanuit de statuten zijn geen nadere bepalingen opgenomen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

Het voorstel voor de resultaatbestemming is als volgt:

Resultaat 2021

382.299 wordt toegevoegd aan algemene reserve

177.314 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve publiek

74.460 wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve privaat

634.073 totaal resultaatverdeling

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders

A. Osinga
Bestuurder

B. Dijkstra
Voorzitter Raad van Toezicht

Datum vaststelling jaarrekening:

Controle verklaring van de onafhankelijke accountant

Stichting voor Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen
te gemeente Groningen

Datum
22 juni 2022

Behandeld door
C. Elsinga RA EMA

Kenmerk
8105/CE/RvdB

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting voor Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2021 van Stichting voor Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen te gemeente Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting voor Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Regelgeving jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting voor Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de 'Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021' hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die is vereist op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2021 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2021 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantprotocol 2021.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountant protocol OCW 2021.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat

is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantprotocol OCW 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. tevens het op basis van de verkregen controle-informatie

vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 22 juni 2022

AKSOS Assurance B.V.
namens deze

w.g. C. Elsinga RA EMA

Gegevens over de rechtspersoon

Algemene gegevens

Bestuursnummer 40851
Naam instelling Stichting Christelijk Speciaal Onderwijs Groningen

Adres Postbus 70130
Postadres 9704 AC
Plaats Groningen
Telefoon 050-3604709
KvK 410 134 79
E-mailadres info@scsog.nl
Website www.scsog.nl

Contactpersoon Mevr. A. Osinga
Telefoon 050 - 36 04 709
E-mailadres a.osinga@scsog.nl

Brinnummers

02WR De Fiduciaschool
05OP De Bolster
14WT De Wingerd
14WU De Kimkiel

Leerlingaantallen (t-1)

2021	773
2020	776
2019	733
2018	708
2017	728
2016	750